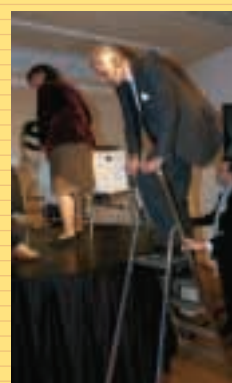

VERKSAMHETEN 2002

FRÅN SNS-ÅRET 2002	3
STYRELSEN	4
VD-KOMMENTARER	6
FORSKNINGSOMRÅDEN	
Ekonomisk politik för tillväxt	8
Välfärdsstat i omvandling	12
Politikens spelregler	14
Särskilda studier	17
FÖRYNGRING OCH FÖRNYELSE	18
FÖRKÖVRAN	21
SNS TYLÖSANDSKONFERENS	22
MEDLEMSVERKSAMHET	24
Medlemsformer och lokalgrupper	24
Medlemskonferensen	26
Företags-, myndighets- och organisationsmedlemmar	28
SNS I MEDIA	30
SNS FÖRLAG	32
Hela utgivningen 2002	34
INTERNATIONELLT SAMARBETE	35
FÖRTROENDERÅDET	36
VETENSKAPLIGA RÅDET OCH FORSKARNÄTVERK	38
FORSKNINGSPROJEKT, HELA LISTAN	40
MÖTEN, HELA LISTAN	42
PERSONAL	44
EKONOMI	
Finansiering	46
Balans- och resultaträkningar	48
STADGAR	50

SNS – Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – är ett fristående nätverk av ledande beslutsfattare i privat och offentlig sektor med engagemang i svensk samhällsutveckling. Syftet är att skapa underlag för rationella beslut i viktiga samhällsfrågor genom forskning och debatt.

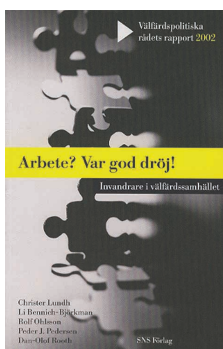
Omslagsbilder: Möten under 2002 inom ramen för SNS projekt för fler kvinnor på ledandet poster i näringslivet, och SNS Vision. Fr v Berit Rollén; Tomas Nicolin m fl; diskussion om rekrytering av kvinnliga styrelseledamöter; Fredrik Hillelson m fl; Marianne Nivert, Michael Treschow, Alexandra Waluszewski och Lee Wermelein; Pernilla Petrelius och Peggy Bruzelius; Emanuela Pedrocchio och Carl-Johan Bonnier; Pontus Braunerhjelm, Soki Choi, Clas Reuterskiöld, Peggy Bruzelius och Marcus Storch; Jane Walerud och Jacob Palmstierna; Åsa Tillberg; Jenny Helin; samt Maria Edström och Cecilia Stenshamn.

Bilder sidan 3: Ernst Billgren, Jane Walerud och Jacob Palmstierna; Claes Dahlbäck, Leif Pagrotsky och Göran Ennerfelt; Birgitta Johansson-Hedberg och Stig Hadenius.

Från SNS-året 2002

BROBYGGGANDE

Nya tider, nya branscher, ny teknologi: i augusti samarbetade SNS med bl a Karolinska institutet om en stor forskningskonferens om bioteknikens framtid. Sid 9.

AGENDASÄTTANDE

Förra årets stora debattämne i inrikespolitiken var den misslyckade integrationen. Samtidigt som många branscher ropar efter kompetent arbetskraft står invandrare utanför den ordinarie arbetsmarknaden. SNS Världspolitiska råd analyserade problemet och bidrog till förnyad kraft i debatten med *Arbete? Var god dröj!* Sid 13.

ENGAGEMANG

Vem fångar upp samhällsintresse och omvärldsengagemang hos den yngre generationen i näringslivet? Under 2002 startade SNS Vision där yngre och mer seniora företagsledare träffas och diskuterar aktuella ämnen. Sid 20.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE

På SNS Förtroenderådsmöten träffas makthavare från skilda samhällsfält och diskuteras vetenskapliga studier om aktuella frågor. Sid 36.

OBUNDNA

Forskarna i SNS Ekonomiråd 2003 intog obekväma ståndpunkter för många av SNS traditionella stödtrupper. Debatten blev intensiv och engagerad. Årets studie är en god illustration av forskarnas totala frihet och integritet i delvis företagsfinansierade SNS-projekt. Sid 8.

KOMPETENSUTVECKLING

SNS projekt för fler kvinnor på ledande poster har rönt enorm uppskattning bland såväl kvinnor som män. De studier som hittills publicerats och de seminarier som genomförts bidrar till en konkret höjning av kompetensen inom området chefsförsörjning i näringslivet. Sid 18, 21, 32.

Carl-Johan Bonnier (f. 1951)

Ordförande 1999, ledamot sedan 1996.
Styrelseordförande i Bonnier AB och BonnierCityfastigheter AB samt styrelseledamot i bolag inom Bonniersfären.

Lars Frithiof (f. 1946)

Ledamot sedan 1999. Vice ordförande sedan 2000.
Vd och koncernchef Sydkraft.
Ordförande i Svensk Energi. Styrelseledamot i Midway Holding, Hafslund A/S, Energie Aktiengesellschaft Mitteldeutschland (EAM), Svenskt Näringsliv, EFA, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren.

Carl Bennet (f. 1951)

Ledamot sedan 2000.
Styrelseordförande i Elanders, Getinge Industrier, Boliden, Högskolan i Halmstad, Lifco, Scanrec, Håells Modul-System, Sorb Industri. Ledamot av styrelsen för AMS, TeliaSonera och Västsvenska handelskammaren.

Hans Dalborg (f. 1941)

Ledamot sedan 2000.
Ekon dr. Styrelseordförande i Nordea, Kungl Operan, Ung Företagsamhet och Norsk-Svenska Handelskammaren. Styrelseledamot i Axel Johnson AB, Svenska Spel, Stockholms Konserthusstiftelse, Svenska Turistföreningen, SITE-Stockholm Institute of Transition Economics. Ledamot i EFR-European Financial Services Round Table och Ingenjörsvetenskapsakademien.

Katja Elväng (f. 1947)

Ledamot sedan 1997.
Tf vd Didaktus Skolor AB.
Styrelseledamot i Fastighets AB Tornet, Swedcarrier, Skandia Liv, Kammarkollegiet, Svensk Bilprovning och Didaktus Skolor.

Ingemar Hansson (f. 1951)

Ledamot sedan 1999.
Generaldirektör Konjunkturinstitutet.
Professor i nationalekonomi.

Marianne Nivert (f. 1940)

Ledamot sedan 2001.
Styrelseledamot i Fjärde AP-fonden, Huddinge Universitetssjukhus, Lennart Wallenstam Byggnads AB, Svensk Exportkredit, Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola, SSAB, Beijer Alma, Systembolaget och Posten.

Torsten Persson (f. 1954)

Ledamot sedan 1998.
Chef för Institutet för internationell ekonomi vid Stockholms universitet samt Centennial Professor vid London School of Economics. Vetenskaplig rådgivare till Sveriges riksbank. Research associate vid Centre for Economic Policy Research (CEPR). Ledamot av Vetenskapsakademien, Ingenjörsvetenskapsakademien och American Academy of Arts and Sciences. President för European Economic Association 2003. Styrelseledamot i Vetenskapsrådet.

Meg Tivéus (f. 1943)

Ledamot sedan 2002.
Vd Svenska Spel.
Styrelseledamot i Swedish Match, Billerud, ARK, Nordea Kapitalförvaltning, Kungl Operan och Danderyds sjukhus.

Hans Tson Söderström (f. 1945)*

Vd och ledamot 1985–2002.
Adjungerad professor i konjunkturanalys och makroekonomisk politik vid Handelshögskolan i Stockholm. Ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien och Finska Vetenskaps-Societeten. Styrelseledamot i Observer.

*Stefan Lundgren (f. 1952), tillträdde 1 januari 2003 som SNS vd och styrelseledamot.

Revisorer

Auktoriserad revisor **Magnus Fagerstedt**, Ernst & Young, och **Bengt Rydén**, ordf Sjunde AP-fonden.

Revisorssuppleanter

Auktoriserad revisor **Lars Träff**, Ernst & Young, och **Birgit Erngren Wohlin**.

Kontinuitet med nytändning och Europafokus

Hans Tson Söderström lämnar...

Vd-skiftet i januari – i SNS femtiofemte verksamhetsår – bevittnades av två av SNS tre grundare: Tore Browaldh och Lars-Erik Thunholm. Ett unikt band mellan nutiden och det förångna.

Det reser frågan: Har grundarnas intentioner förverkligats? I samtal och minnesteckningar har de bäge haft vänligheten att uttrycka att deras drömmar till och med överträffats. Men hur mäter man egentligen framgång för en organisation som SNS?

Det blir lätt ett självändamål även för ideella organisationer att växa och frodas. Med de flesta kvalitativa mått har det gått bra för SNS.

Vi har

- samlat en stabil medlemskår i näringsliv och förvaltning i Sverige och utlandet,
- byggt upp ett effektivt kansli med dryga 30-talet hängivna och skickliga medarbetare,
- skapat en solid ekonomi med stöd av företag och myndigheter i SNS-kretsen,
- engagerat internationellt ledande samhällsforskare i SNS-studier inom ett brett spektrum av samhällsfrågor,
- engagerat Sveriges viktigaste företagsledare och myndighetschefer i referensgrupper till dessa studier,
- byggt upp ett högklassigt universitetsförlag med bred utgivning inom ekonomi och statsvetenskap,
- spritt våra studier och medverkat till en bred debatt i samhället genom förlagsutgivning, konferenser, lokala möten, debattartiklar och IT-baserad kommunikation.

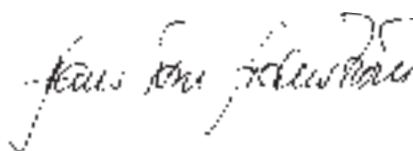
Men hur förhåller sig allt detta till det *egentliga* syftet med SNS? På det stora hela tycker jag nog att vi har uppfyllt stadgarnas högtflygande ambitioner. Vilken roll vi har spelat i omvandlingen av samhället måste andra bedöma, men vi ser ändå ett väsentligt annorlunda Sverige idag än när jag fick förmånen att leda SNS vid 1980-talets mitt. Låt mig peka på några områden där vi har sökt spela en aktiv och pådrivande roll.

- En ryckig keynesiansk stabiliseringspolitik med hög inflation och växande statsskuld har ersatts av en framgångsrik normbaserad prisstabiliseringspolitik.
- En genomreglerad och centralstyrd kreditmarknad har ersatts av en öppen och livaktig finansmarknad med ett växande utbud av finansiella instrument.

- En tillplattad lönestruktur har ersatts av bättre incitament till utbildning och rörlighet.
- Ett skattesystem med skyhöga marginal-effekter och stora avdragsmöjligheter har ersatts av mer enhetliga och likformiga skattesatser.
- Köer och byråkrati inom den offentliga sektorn ersätts gradvis av ökad flexibilitet och valfrihet.
- Omfattande subventionssystem i bostads- och näringspolitiken har avvecklats.
- Osäkerheten kring vår framtida energiförsörjning har reducerats.
- En isolationistisk Europapolitik har ersatts av ett aktivt EU-medlemskap.

Ett bättre Sverige? Visst, för de allra flesta. Men många gamla problem kvarstår och många nya har kommit till. Växande inkomstklyftor, hög sjukfrånvaro, en problematisk integrationspolitik, växande problem med organiserad brottslighet, minskande hushållsägande i näringslivet, utflyttningen av huvudkontor, etiken i företagens ledarskikt...

Mycket finns att göra för ett SNS som förblir nyfiket på verkligheten, undviker de enkla slagorden och lyckas engagera såväl förstklassiga akademiker som ledande beslutsfattare. Sverige behöver mer än någonsin en stark och obunden organisation som vågar se och reagera, som med klar och distinkt stämma kan föra ut även obehagliga sanningar i debatten. För en ny ledning öppnar sig väldiga perspektiv. Resan har bara börjat...

Hans Tson Söderström

Hans Tson Söderström, vd 1985–2002, överlämnar symboliskt organisationens nyckel till sin efterträdare Stefan Lundgren i januari 2003.

... och Stefan Lundgren tar vid:

Det är med stor aktning för SNS historia och mina företrädares verksamhet som jag tar mig an uppgiften att leda SNS vidare. Uppdraget är att vårda SNS goda namn och centrala ställning i samhällsdebatten. Men SNS får aldrig vila på gamla lagrar. Verksamheten behöver vidareutvecklas och förnyas. Det gäller såväl innehållet som de former den bedrivs i.

Sverige är en del av Europa. Efter åtta år som medlem av den Europeiska unionen skönjs ett spirande intresse för att diskutera europeiska frågor, inte bara ur en begränsad svensk synvinkel, utan också i ett bredare perspektiv kring vad som är gynnsamt för den Europeiska unionen och dess medborgare.

SNS ska utöka och fördjupa sitt engagemang i europeiska frågor. Beslutsfattare i näringsliv och samhälle är allt oftare

europeiska, eller till och med globala, aktörer snarare än enbart svenska. De har därför ett intresse och engagemang för europeiska och internationella frågor. Men också den svenska dagordningen för politiska och ekonomiska frågor styrs i allt högre grad av EU. Därför behöver de europeiska frågorna få en mer central plats i svensk debatt.

SNS ska verka för att främja en saklig och konstruktiv samhällsdebatt i dessa frågor. Det gör vi genom att vara en länk mellan akademisk samhällsforskning och beslutsfattare i näringsliv och samhälle. Relevant samhällsforskning ska göras tillgänglig för beslutsfattare och viktig kunskap från denna forskning ska föras ut till en bred debatt i samhället.

Det utökade europeiska inslaget i SNS verksamhet kommer att märkas redan under 2003. Exempelvis granskar och analyserar Demokratirådets kommande rapport förslagen från det europeiska framtidskonventet. Årets medlemskonferens går av stapeln i Bryssel och ägnas åt den utvidgade Europeiska unionens framtid. Flera aktiviteter kring den ekonomiska politiken i EU och om EMU-frågan kommer att äga rum.

SNS fortsätter givetvis med tillämpad samhällsforskning även inom andra aktuella områden. Vi bedriver för närvarande högtintressanta projekt om fler kvinnor på ledande poster i näringslivet, om entreprenörskap och tillväxt samt om författningsfrågor.

SNS framgångsrika arbetssätt – obundna vetenskapliga studier, aktiva referensgrupper till forskningsprojekt, stort mediegenomslag, bred medlemsdiskussion samt kvalificerad debatt mellan ledande beslutsfattare och opinionsbildare – ger oss en stark grund att påverka svensk samhällsutveckling. Men även våra arbetsformer går att utveckla. Mötesverksamheten och formerna för hur vi når ut med forskningsresultat kan moderniseras. Det finns en potential för att vitalisera medlemsverksamheten. Flera förändringar genomförs i syfte att främja medlemsvärning och ett starkare lokalt engagemang kring lokalgrupperna. Aktiva lokalgrupper är oerhört väsentligt för att få en bred förankring av SNS verksamhet också utanför huvudstadsregionen.

Stefan Lundgren

En lång period av hög tillväxt i den amerikanska ekonomin upphörde under sista kvartalet 2000. Under nästan hela 1990-talet var USA ensamt lokomotiv i världsekonomin medan EU släpade efter och den japanska ekonomin i princip stod still.

Utvecklingen bröts med den kraftiga och långvariga nedgång på världens aktiebörser som inleddes i mars 2000. I kölvattnet av Enron, WorldCom, m fl företagskollaps och skandaler började därtill förtroendet för den amerikanska kapitalmarknaden att svikta. Det privata kapitalinflödet till USA har avtagit, vilket inneburit en försvagning av dollarn. Nedgången på börserna har samtidigt medfört en kraftig minskning av hushållens förmögenheter. På sikt innebär detta dämpande effekter på såväl konsumtion som investeringar.

Ekonomirådet 2003

I början av det nya seklet har vi fått bevittna kollapsade företagsimperier, kostsamma men förlustbringande investeringar, nyintroduktioner av företag som snabbt blivit värdelösa sedan grundarna sålt ut, finansiell rådgivning som lett i fördärvet, svindlande ersättningar till misslyckade företagsledningar, insideraffärer och falskari i redovisningen.

Det är naturligt att de största bristerna i ägarsystemet uppenbaras när det efter en lång uppgångsperiod drabbas av en snabb nedgång. Men den här gången handlar det dessutom om ytterligare utmaningar för de existerande strukturerna. Globaliseringen av kapitalmarknaderna innebär att olika kulturer och traditioner möts och ibland krockar med varandra. De nationella ägarsystemen ifrågasätts. Som EU-medlemmar har vi att politiskt ta ställning till (och påverka!) de gemensamma regelverk för kapitalmarknaden som där håller på att växa fram.

2003 års rapport från SNS Ekonomiråd analyserar dessa systemfrågor i ett samhällsekonomiskt perspektiv. Särskilt granskas den specifikt svenska modellen för ägarstyrning, som bygger på starkt kontrolläggande med stöd av aktier med skilda röstvärden, ask-i-ask-äggande och homogena ägardominerade styrelser.

Rapporten publicerades den 28 januari och utlöste omedelbart en omfattande debatt kring ägandet i svenskt näringsliv.

SNS Ekonomiråd 2003:

Bengt Holmström, professor, MIT
Hans Tson Söderström, forskningsledare SNS, adjungerad professor Handelshögskolan, rådets ordförande
Eva M Meyersson Milgrom, docent, Stanford University
Peter Högfeldt, docent, Handelshögskolan
Erik Berglöf, docent, chef för SITE, Handelshögskolan

Modellen utsätts nu för starka reformkrav från flera håll. Med stöd i modern forskning och internationell debatt belyser rådet modellens styrkor och svagheter, diskuterar alternativa reformvägar och söker ge en vägledning om konsekvenserna av olika vägval. Rådet rekommenderar en reformstrategi som bygger på kontraktsfrihet, flexibilitet och självreglering ■

Mer corporate governance

De högaktuella corporate governance-frågorna var också föremål för två seminarier våren 2002, och planeras bli ett brett upplagt internationellt forskningsprogram framöver. I mars diskuterades frågor om vd-ersättning vid ett frukostseminarium. I maj debatterades den differentierade rösträtten med *Jacob Palmstierna* som försvarare och *Marcus Storch* som kritiker ■

Debatt: Vad får en vd kosta? Fr v Johan Munck, Lars-Erik Forsgårdh, Per-Olof Eriksson, Lars Otterbeck och Jacob Wallenberg.

Tillväxt på mikronivå – entreprenörskap, kluster och ekonomisk geografi

Tillväxt är avgörande för ett samhälles ekonomiska utveckling och välbefinnande. Inom SNS drivs ett flertal projekt som fokuserar på olika aspekter av tillväxt, alla under ledning av *Pontus Braunerhjelm*. Under året har flera konferenser och seminarier genomförts, t ex *Entreprenörskap och samhälle* och *Sveriges bioteknikindustri i ett internationellt perspektiv*.

Kluster, sysselsättning och produktivitet

Tillväxt är sällan jämt fördelad mellan regioner eller länder. Inom länder visar det sig ofta att vissa regioner uppvisar en kraftig tillväxt medan andra faller tillbaka. I projektet "Kluster, industriell dynamik och sysselsättning" undersöks hur geografisk koncentration av såväl industri- som tjänsteproduktion påverkar sysselsättningsutveckling och produktivitet i Sverige under perioden 1975 till 1999. Ökar sysselsättningen i de regioner där kluster vuxit fram? Denna rikstäckande undersökning kompletteras med två fallstudier av dels dot.com-bolagen ("Getting IT right"), dels musikindustrin ("Madonnen och musikklustret"). Resultaten publiceras under 2003 ■

Den nya ekonomiska geografin

Vilka faktorer förklarar uppkomsten av regionala kluster och vilka ekonomisk-politiska slutsatser kan dras av detta? Är det en allmänt entreprenörsfrämjande politik? Beror det på tillgång på utbildad arbetskraft, teknologisk specialisering eller helt slumpmässiga faktorer? Hur påverkar kluster den regionala tillväxten? Projektet omfattar forskare från Stanford University, Toronto University, Oxford University m fl. Projektet beräknas vara slutfört 2004 ■

Entreprenörskap skapar tillväxt

En central och omdiskuterad fråga är vilken roll entreprenörskap och nyetableringar spelar i ekonomisk tillväxt. En ny litteratur håller på att växa fram som pekar på just rollen av entreprenörer i tillväxtprocessen. Tyngdpunkten i projektet ligger på empiriska studier av entreprenörskapets roll i tillväxten, och vilka slutsatser som kan dras för utformningen av den ekonomiska politiken. Hur påverkar skattesystem, utbildning, tillgång på venture capital och regleringar entreprenörskap, tillväxt och välbefinnande? Vad betyder attityder och politiska signaler? Vilka åtgärder krävs för att den svenska entreprenörskapsanda som vaknade till liv under 1990-talet ska leva kvar? Varför skiljer sig entreprenörskapet mellan olika regioner? Också mer teoretiska frågeställningar ska tas upp, i första hand hur entreprenörskap kan infogas i gängse tillväxtmodeller. I projektet deltar några av världens mest välrenommerade entreprenörskapsforskare, bland andra *Zoltan Acs* och *David Audretsch*. Resultaten kommer att redovisas under de kommande tre åren ■

Thomas Östros, utbildnings- och forskningsminister, menade vid bioteknikkonferensen att hoppet står till de kunskapsintensiva företagen.

Luis Abascal, stadsdelsdirektör Kista, vid entreprenörskonferensen.

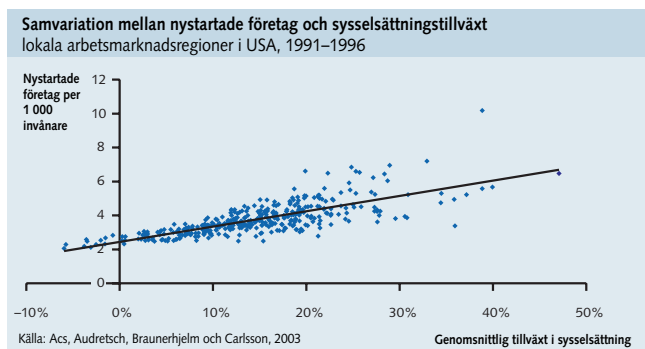
David Audretsch, Indiana University

Maryann Feldman, University of Toronto

Zoltan Acs, University of Baltimore

Har donationer några tillväxteffekter?

I ett projekt som sträcker sig över ett år studeras donationers effekt på tillväxten. Utgångspunkten är forskning i USA som hävdar att donationer har lett till kunskapsackumulering (nästan alla stora universitet i USA härrör ur donationer), vilken i sin tur kunnat exploateras av entreprenörer. Donationer är en del av det samhälleliga kontraktet i USA, att rika människor återför en del av sina tillgångar till samhället anses legitimera det kapitalistiska systemet. I Sverige har vi valt en annan väg genom ett högre skattetryck och en politisk, centraltidriktad fördelning. I projektet analyseras skillnader mellan Sverige och USA vad gäller legala och etiska aspekter av donationer. Likaså kartläggs donationers omfattning i Sverige över tiden och vilka ekonomiska effekter dessa haft. I projektet, som beräknas vara slutfört hösten 2003, är forskare från Linköpings universitet och USA engagerade ■

Ny dynamik i det svenska innovationssystemet

Betydelsen av innovationer för ett lands utveckling och ekonomiska tillväxt uppmärksammas alltmer. Hur ska Sverige dra fördel av att vi ligger i världstoppen när det gäller FoU-satsningar? Vad innebär omstruktureringar och nivåförändringar i statens och näringslivets satsningar på forskning och innovationer?

I ett forskningsprojekt, i inledningsskedet finansierat av KK-stiftelsen och Vinnova, analyserar ett internationellt forskarteam samspelet mellan näringsliv, högskola och det offentliga och vilka effekter det kan ge. Projektet avses pågå under fyra år, varav det första (2002) ägnats åt en förstudie. I en andra etapp studeras hur innovationsintensiva företag, akademiska entreprenörscentra, ”inkubatorer”, privata och offentliga riskkapitalförsörjare, forskningsstiftelser, myndigheter m fl agerar och samspelar. Forskargruppen består av bl a professorerna Henry Etzkowitz, Science Policy Institute, New York, Luke Georghiou, PREST, Manchester, Merle Jacob, Handelshögskolan, Köpenhamn, Magnus Klofsten, Linköpings universitet, Jan-Evert Nilsson, Blekinge Tekniska Högskola, och Luigi Orsenigo, Università Bocconi, Milano, samt fil dr Ingrid Schild, Umeå universitet.

Under försommaren 2003 publiceras en bok på svenska om *The Triple Helix and the Dynamics of Innovation*, av Henry Etzkowitz som förklarar och ger exempel på samspel mellan universitet, näringsliv och det offentliga. *De finansiella flödena i det svenska FoU-systemet* utkommer också under våren.

Parallellt med forskarna arbetar en särskild arbetsgrupp av företagsledare m fl med problemanalyser och policyrekommendationer.

Projektet leds av docent Göran Arvidsson, forskningsledare vid SNS ■

Merle Jacob

Henry Etzkowitz

Luke Georghiou

Referensgrupp:

Sven-Christer Nilsson, Startupfactory, ordf
Harry Frank, ABB
Håkan Gergils, Ecofin
Gösta Lemne, Ericsson
Lennart Ramberg, Swedestart
Lars Öjefors, Industrifonden

Fr v Bo Hallqvist, Ulla-Britt Fräjdin-Hellqvist, Magnus Henrekson, Hans Karlsson, Assar Lindbeck, Anna Hedborg, Olle Rosander och Birgitta Swedenborg.

Varför är svenskarna så sjuka?

Sjukfrånvaron ökar i hela Europa. Sverige tillhör de länder som har flest sjukskrivna och är även det land där sjukskrivningarna ökar mest. Har svenskarna blivit sjukare eller finns det andra orsaker? Vilka åtgärder krävs för att vända utvecklingen? Vilket ansvar bör läggas på arbetsgivarna? Dessa samhällsekonomiskt viktiga och aktuella frågor diskuterades av landets ledande experter och beslutsfattare inom området vid en konferens i januari. Medverkade gjorde bl a Anna Hedborg, Riksförsäkringsverket, Hans Karlsson, arbetslivsminister, Bo Hallqvist, distrikts- och försäkringsläkare i Norrbotten, Ed Palmer, professor, Mårten Palme, professor, Mats Persson, professor, Eva Nilsson Bågenholm, andre vice ordförande, Läkarförbundet, Eskil Wadensjö, professor, Assar Lindbeck, professor, Agneta Kruse, fil dr samt Birgitta Swedenborg, forskningsledare, SNS ■

Tio år sedan kronan föll

Den 19 november samlades i SNS lokaler bortåt hundra av dem som var centrala aktörer och beslutsfattare hösten 1992 för att diskutera omständigheterna kring och resultatet av det penningpolitiska regimbytet. Seminariebidragen blir en bok som utkommer på SNS Förlag våren 2003 ■

Fr v Nils Lundgren, Veraciter, dåvarande chefekonom Nordbanken, Urban Bäckström, riksbankschef (t o m december 2002), dåvarande statssekreterare i finansdepartementet, Krister Andersson, chef för Näringslivets Skattedelegation, dåvarande chefekonom Riksbanken, Carl Bildt, dåvarande statsminister, Carl B Hamilton, professor och riksdagsledamot, dåvarande politisk sakkunnig i finansdepartementet och riksdagsledamot, Klas Eklund, chefekonom SEB, dåvarande chefekonom på Posten, Lars Jonung, professor, rådgivare EU-kommissionen, dåvarande rådgivare till statsministern, samt Bengt Dennis, dåvarande riksbankschef. Som kommentator medverkade Lars Heikensten, förste vice riksbankschef (numera riksbankschef), dåvarande chefekonom på Handelsbanken.

Det ekonomiska läget

Den traditionsenliga höstkongressen gick av stapeln mot bakgrund av en alltmer försiktig optimism: börskurserna hade fallit i två och ett halvt år och tillväxtprognoserna för många av världens viktigaste ekonomier reviderats ned. För kongressens inledande internationella utblickar stod IMF:s vice vd professor *Anne O Krueger*, OECD:s chefekonom *Jean-Philippe Cotis* och den italienska professorn *Lucrezia Reichlin* från CEPR och Université Libre i Bryssel.

Den svenska ekonomin analyserades av *Klas Eklund*, SEB, *Ingemar Hansson*, Konjunkturinstitutet, och *Irma Rosenberg*, då chefekonom vid SBAB.

Finansminister *Bosse Ringholm* lovade krafttag mot sjuk-
talen. Blivande riksbankschefen *Lars Heikensten* öppnade för
räntesänkning och *Assar Lindbeck* var i högform i debatten
med dem båda ■

Professor Lucrezia Reichlin's nya index
xcoin pekar en-
tydigt nedåt för
ekonomierna i
euroländerna.

I den avslutande paneldebatten deltog förutom Bosse Ringholm, Lars Heikensten och Hans Tson Söderström också professor Assar Lindbeck. Han efterlyste sänkta skatter på hushållstjänster, minskat krångel för småföretagare, förbättrad konkurrens och friare val av tjänster som i dag tillhandahålls av kommuner och landsting. Samtidigt passade han på att slå ett slag för ESO:s fortsatta verksamhet och tolkade rykten om nedläggning som "tryckfel".

Bosse Ringholm gjorde inga utfästelser på någon punkt, inte heller vad gällde ESO.

Hans Tson Söderström, avgående vd för SNS, i pausdiskussion med finansminister Bosse Ringholm och professor Assar Lindbeck.

Irma Rosenberg, då SBAB:s chefekonom, tyckte att KI:s prognos var alltför optimistisk.

Blivande riksbankschef Lars Heikenstens anförande tilldrog sig stort intresse. Skulle han instämma i finansministerns syn på kronkursen?

Glada mittenpolitiker. Lena Ek (c) och Karin Pilsäter (fp), ekonomiska talesmän för respektive parti, gillade Assar Lindbecks debatt med finansminister Bosse Ringholm.

OECD:s Jean-Philippe Cotis var inte optimist.

I förhandsspekulationerna om årets ekonomipristagare nämndes IMF:s vice vd, professor Anne O Krueger.

Välfärdsstat i omvandling

Kan den offentliga sektorn effektiviseras och vad betyder de demografiska förändringarna och internationaliseringen för finansieringen?

Det är de två centrala frågor som ställdes i SNS stora forskningsprojekt om den offentliga sektorn. *Per Molander*, en av projektets två forskningsledare, menade vid konferensen då resultaten presenterades att svaret på dessa frågor innebär en god och en dålig nyhet. Den goda nyheten är att det går att

sänka utgifterna som andel av BNP utan ett systemskifte. Den dåliga är att utgiftsminskningen äts upp av kostnaderna för den åldrande befolkningen och för internationalisering.

Rapporten *Alternativ i välfärdspolitiken* är skriven av tjugotalet svenska och utländska forskare som har försökt uppskatta hur stora påfrestningarna är och dessutom diskutera

hur de kan mötas. Resultaten är i korthet:

- De demografiska förändringarna kan framemot 2030 förväntas försämra den offentliga balansen med 5–6 procent av BNP.
- Internationaliseringens effekter är svårare att skatta men kan med oförändrad politik antas leda till en försämring på mellan 1 och 3,5 procent av BNP.
- Det går att möta dessa påfrestningar med ett brett spektrum av åtgärder, som håller skattekvoten vid en uthållig nivå kring 50 procent av BNP.
- Om inga åtgärder vidtas, kommer skattekvoten att stiga. Arbetsutbudet kommer i så fall med all sannolikhet att minska i en situation då huvudkravet i stället är att det bör öka.

Ett huvudproblem för industriländerna är att de arbetande håller på att bli för få i förhållande till dem som inte arbetar – barn och äldre. Att bryta den långsiktiga tendensen till ökad försörjningsbörda för de förvärvsaktiva är därför den viktigaste ekonomisk-politiska uppgiften under de närmaste decennierna. Utan motåtgärder kommer skattekvoten att stiga. Men en hög skattekvot tenderar att minska befolkningens intresse för arbete. Alternativet att hålla statsskulden konstant eller tillåta den att växa skapar stora problem längre fram.

Rapporten söker lösningar av tre slag – institutionella reformer, effektivare produktion av offentliga tjänster och minskade socialförsäkringsutgifter. Till den första kategorin hör en förbättring av budgetprocessen i kommunerna och förstatligande av försäkringskassor och a-kassor.

Avgifter för offentliga tjänster är en annan väg att avlasta den offentliga budgeten. För omsorgstjänsterna kommer vi i framtiden förmodligen att tvingas överväga högre avgifter, som då måste bli inkomstprövade.

Inom socialförsäkringssystemet finns flera alternativ att avlasta staten. Privatisering till individuell nivå kan bara ge små bidrag, eftersom privatisering i de flesta fall leder till premier som är så differentierade att de inte är fördelningsmässigt acceptabla. Arbetsskadorna och de trafikrelaterade olycksfallen är tänkbare kandidater. Vill man förstärka avtalsförsäkringarnas roll, ska taket i de offentliga försäkringarna hållas konstant eller sänkas och inte höjas. Höjd pensionsålder är ytterligare en åtgärd som sannolikt blir nödvändig ■

Mattias Lundbäck, ledarskribent, SvD

Ursula Berge, verksamhetsansvarig, Agora

Peter Wolodarski, ledarskribent, DN

Kjell-Olof Feldt, referensgruppens ordförande

Chris Heister, socialpolitiker (m)

Torben M Andersen, professor

Per Molander, forskningsledare SNS

Peter Eriksson, kommunalråd i Kalix och nyvald språkrör (mp)

VÄLFÄRDSPOLITISKA RÅDET 2002

Att de senaste decenniernas flykting- och anhöriginvandrare har en mycket dålig arbetsmarknadsförankring bekräftas i en rad forskningsrapporter. Tvärtemot vad många hoppats, tyder mycket på att även invandrarnas barn – den andra generationens invandrare – är dåligt integrerade, trots att de är födda och uppvuxna i Sverige. Den nuvarande integrationspolitiken har inte lyckats med att ge nyanlända flyktingar och anhöriga en fast förankring på arbetsmarknaden. Det konstaterar Valförldspolitiska rådet 2002 i sin rapport, *Arbete? – Var god dröj!*

En misslyckad integrationspolitik

Den nuvarande integrationspolitiken har misslyckats. Rapporten pekar på några förhållanden av betydelse.

- Svenskundervisningen har bedrivits separat och inte i kombination med förvärvsarbete.
- Flyktingmottagandet och introduktionsprogrammets utformning gör att flyktingar under sin första tid i landet hamnar i socialbidragsberoende.
- Skolan har inte lyckats förmedla tillräckliga skol- och svenskkunskaper till barn och ungdomar med utomeuropeiskt ursprung.

Välförldspolitiska rådet 2002:

Peder J Pedersen, professor i nationalekonomi och välförldsforskning vid Århus universitet och vid Socialforskningsinstitutet i Köpenhamn.

Li Bennich-Björkman, docent i statsvetenskap vid Uppsala universitet.

Dan-Olof Rooth, lektor i nationalekonomi vid Handelshögskolan BBS, Högskolan i Kalmar.

Christer Lundh, rådets ordförande, professor i ekonomisk historia vid Lunds universitet.

Rolf Ohlsson, professor i ekonomisk historia vid Lunds universitet.

Kris i integrationsfrågan

Vi befinner oss idag i ett krisartat läge som i framtiden hotar att ytterligare förvärras. Den misslyckade integrationspolitiken har lett till stora kostnader och skapar grogrund för främlingsfientlighet. Om invandrare hade jobb i samma utsträckning som svenskar, skulle 100 000 fler invandrare vara sysselsatta. I ett integrationsperspektiv håller även skolpolitiken på att misslyckas. Skolan lyckas inte uppväga bristerna i svenskkunskaper i invandrarfamiljer med utomeuropeisk bakgrund, vilket resulterar i genomsnittligt sämre skolprestationer för många unga andragenerationsinvandrare.

Rådets policyslutsatser:

- *Ett nytt samhällskontrakt.*
Arbetsmarknadens parter, politiker och myndigheter måste ta ett gemensamt ansvar för invandrings- och flyktingpolitiken och åtgärda den misslyckade integrationen.
- *Inför ett lärlingssystem.*
Nyckeln till integration för vuxna invandrare ligger i att de snabbt kommer ut i arbetslivet. För att underlätta integrationen bör infasningen på arbetsmarknaden ske genom att träning i svenska språket kombineras med förvärvsarbete.
- *Överväg ett riktat statligt skolstöd.*
Vägen till integration går dels över förbättrad arbetsmarknadsförankring för föräldrarna, dels över ökat stöd i skolan till barn med utomeuropeiska föräldrar. Staten måste ta sitt ansvar för invandringspolitikens långsiktiga konsekvenser: riktade resurser bör anslås till skolan för att stödja unga förstagenerationsinvandrare och andragenerationens invandrare med utomeuropeiskt ursprung ■

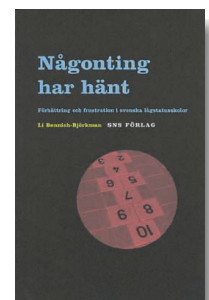
Andreas Carlgren, gd vid Integrationsverket, betonade att samordningen mellan olika myndigheter och beslutsnivåer nu har förbättrats.

Lars Lejonborg, partiledare (fp), ville bygga integrationen på en jobbgaranti som innebär att alla har rätt att få jobb, samtidigt som man har skyldighet att försörja sig om man är frisk.

VÄRLDENS BÄSTA ELLER SÄMSTA SKOLA?

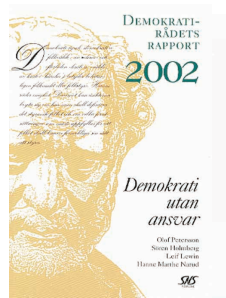
Läraryrket, icke godkända elever, klotter och mobbning. Hur allvarliga är egentligen skolans problem? SNS bjöd in experter och debattörer inom skolans område för att presentera ny forskning och bena upp problemen. Bland de medverkande fanns Hans Albin Larsson, aktuell med SNS-boken *Skola eller kommunal ungdomsomsorg?*, som gav en historisk bakgrund. Li Bennich-Björkman, docent i statsvetenskap, berättade om sin bok *Någonting har hänt – förbättring och frustration i svenska lågstatusskolor* där hon visar på försök att vända utvecklingen i så kallade krisskolor ■

Valet i september 2002 ledde visserligen inte till regerings- skifte, men i alla fall till en rejäl debatt om de svenska reg- lerna för regeringsbildning. För tjugoförsta året i rad styrs landet av en minoritetsregering. I en uppmärksammap- port argumenterade SNS Demokratiråd för majoritets- regeringar. Det främsta skälet var att förbättra väljarnas möj- lighet att utkräva ansvar.

Demokrati utan ansvar

Sambandet mellan valutslag och regeringsbildning är svagt. Politikerna och systemet är inte tillräckligt lyhörda för väl- jarnas signaler. Regeringspartier sitter kvar oavsett om de går fram eller tillbaka. Under flera år har stödpartier haft rollen som både opposition och regeringsunderlag. Hur ska väljarna då kunna utkräva ansvar?

Demokrati utan ansvar var titeln på 2002 års rapport från SNS Demo- kratiråd. Forskargruppen argumen- tade för att representativ demokrati inte bara kräver framåtblickande

mandat utan också tillbakablickande sanktioner. Väljarna måste ges bättre förutsättningar att avgöra hur väl deras valda representanter tillvaratagit deras intressen och önskemål.

Den representativa demokratin behöver följaktligen för- stärkas, särskilt väljarnas möjligheter att genom sanktioner utkräva ansvar på valdagen. Riksdagen spelar en avgörande roll för väljarnas möjligheter att påverka regeringens sam- mansättning. Demokratirådet lade fram flera förslag för att stärka väljarnas makt.

Under minoritetsregeringar blir det ofta oklart vilka par- tier som står bakom olika beslut. Ska vänsterpartiet och miljö- partiet betraktas som oppositionspartier eller regeringspar- tier? Rådet presenterade undersökningar som visar att väl- jarna får allt svårare att urskilja klara regeringsalternativ.

Det finns stora nackdelar med grundlagens bestämmelser om hur riksdagen väljer statsminister. Regelsystemet har ökat risken för låsningar och behöver därför ändras. Erfarenheterna från andra länder talar för att riksdagen borde utse majori- tetsregeringar. Frågan om regeringens partimässiga samman- sättning bör också prövas efter varje val.

Maktväxling tillhör undantagen i svensk parlamentarism.

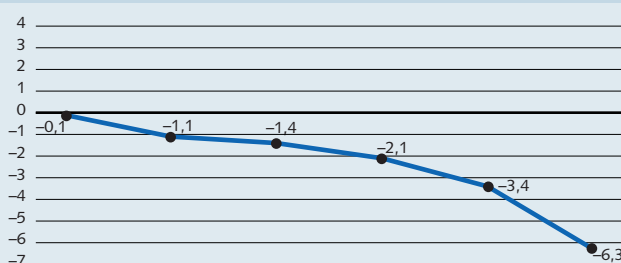
Oppositionens svaghet beror framför allt på splittringen mellan de borgerliga partierna. Möjligheten till en skuggre- gering har inte på allvar prövats i svensk politik. Ett sådant skuggkabinett skulle bidra till att få till stånd en tydligare och synligare opposition.

Undersökningar visar att de svenska väljarna är relativt välinformerade. Men väljarna får i dag inte den information som behövs för att kunna utkräva ansvar av regeringen. Valmaterialet har ibland allvarliga brister. Partiernas valma- nifest ägnas till allra största delen åt framtidsloften, medan redogörelserna för vad som faktiskt hänt under den gångna valperioden varit ytterst knapphändiga.

Demokratirådet ansåg också att riksdagen inför varje val borde förse alla medborgare med en saklig och lättillgänglig skrift som berättar om vad riksdagen har fattat beslut om sedan föregående val.

För att ansvarsutkrävandet ska fungera måste väljarna veta vad som ligger innanför respektive utanför regeringens domän av befogenheter. En otydlig maktindelning innebär dels att väljarna dömer regeringen för saker som den inte har makt över, dels att regeringen undslipper ansvar på grund av att väljarna är ovetande. Demokratirådet argumenterade därför för klarare maktindelning: en skarpare gränsdragning mellan offentligt och privat, tydligare uppgiftsfördelning mellan å ena sidan staten och å andra sidan EU, regioner och kommuner samt en bättre rollfördelning mellan politi- ker och tjänstemän inom staten.

Västeuropeiska regeringars valresultat
Genomsnitt 1945–1999

Regeringar förlorar. Socialdemokraternas valframgång 2002 framstår i internationellt perspektiv som ett undantag. Demokrati- rådet redovisade en stor undersökning av alla regeringar i Väst- europa sedan 1945. Datamaterialet visar att sittande regeringar klarar sig allt sämre i mötet med väljarna. Under 1990-talet förlorade en regering med i genomsnitt sex procentenheter.

Demokratorådet 2002

Sören Holmberg är professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet med forskningsinriktning på valarbeteende och representativ demokrati. Ledare för valundersökningarna, en av ledarna för SOM-institutet, som är en forskningsinriktad opinionsmåtningsorganisation vid Göteborgs universitet, ledamot av internationella valforskningsorganisationer.

Olof Petersson är professor i statsvetenskap och forskningsledare vid SNS. Rådets ordförande.

Hanne Marthe Narud är professor i statsvetenskap vid Oslo universitet med huvudinriktning på forskning om val, representation och regeringsfrågor. Hon är redaktör för Tidsskrift för samhällsforskning samt medlem av den norska grundlagsutredning som utvärderar stortingets kontroll av regeringen.

Leif Lewin är skytteansk professor i vältalighet och statskunskap och vicerektor vid Uppsala universitet. Han har bedrivit forskning om politiska ideologier, demokratiteori, väljare, rationella beslut, korporatism och parlamentarism och leder för närvarande ett forskningsprojekt om demokratiskt ansvarsutkrävande.

Ur referensgruppens uttalande

”Demokratorådet har valt att koncentrera sin granskning och sina förslag till politiska partier och officiella institutioner. Detta perspektiv har den begränsningen att det inte tillräckligt uppmärksammar de individer som leder institutionerna. Förslaget om en skuggregering skulle exempelvis också kunna försvaras som ett effektivt sätt att skola fram en kader av skickliga politiker i det eller de partier som för stunden befinner sig i opposition.” ■

SNS referensgrupp för demokrati- och författningsfrågor

Björn Svedberg (ordf)
Inga-Britt Ahlenius, Riksrevisionsverket
Fredrik Arnander, Transfer/Sidewalk Express
Antonia Ax:son Johnson, Axel Johnson AB
Urban Jansson, Proffice
Sven H Salén, Salénia
Lars Wohlin

Effekter av valsystem

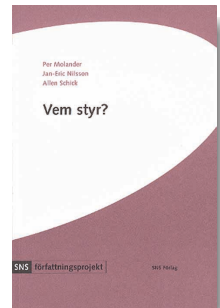
De senaste årtiondena har präglats av stora politiska förändringar på många håll i världen. De nya demokratierna har aktualiserat debatten kring de politiska institutionernas roll i allmänhet och deras betydelse för demokratins konsolidering i synnerhet.

I en undersökning för SNS författningsprojekt kartlade statsvetaren *Carsten Anckar* huvuddragen i valsystemen i den demokratiska världen genom att jämföra 80 stater. Den centrala frågan är vilken betydelse som valsystemen har för tre centrala element i politiken: representationens proportionalitet, fragmentering av partisystemet och regeringsstabilitet ■

Vem styr?

”Regeringen styr riket”, säger den svenska regeringsformen. ”Det kan diskuteras i vilken utsträckning det är sant”, svarar författarna till en rapport från SNS författningsprojekt – *Per Molander, Jan-Eric Nilsson och Allen Schick*. De menar att Regeringskansliet inte har de resurser som krävs för att regeringen ska kunna ta det strategisk-politiska ansvaret för rikets styrelse.

Regeringen har underskattat resultatstyrningens svårigheter, menar författarna. De politiska beslutsfattarna känner sig inte hemma i styrsystemet och har valt genvägar för att påverka politiken ■

Att förbättra demokratin – en politisk-ekonomisk analys av Sveriges grundlag

Spelar grundlagen någon roll? Har den svenska grundlagen påverkat den politik som förts i landet och kan vissa politiska misslyckanden sedan 1970 rentav återföras på 1970 års grundlagsreform?

Boken, som skrivits av amerikanen *Roger D Congleton*, en av de ledande företrädarna för public choice-skolan, analyserar dessa frågor.

Boken innehåller den första systematiska utvärderingen av 1974 års grundlag. Författaren pekar på ett flertal reformer som skulle kunna stärka den svenska medborgarstyrelsen, bl a en återgång till ett modifierat tvåkamarsystem ■

Roger D Congleton
professor vid George Mason University.

Per Unckel, dåvarande ordförande i riksdagens konstitutionsutskott, kommenterade utvärderingen av 1974 års grundlag.

Björn von Sydow, dåvarande försvarsminister, nu talman Sveriges riksdag, medverkade också.

Debatt om Europas framtid

En regeringskonferens år 2004 ska fatta beslut om EU:s uppgifter och organisation. Just nu pågår en intensiv debatt om Europas framtid. Den yttersta frågan gäller hur medborgarna ska kunna delta i de europeiska beslutsprocesserna och hur man ska kunna utkräva ansvar av dem som har makten i EU. SNS har försökt att stimulera den svenska debatten genom seminarier, böcker, debattartiklar och en särskild webbplats.

Boken *Från Fischer till Giscard – 24 röster om Europas framtid* ger en inblick i hur dagens europeiska beslutsfattare ser på Europas framtid. Här återges för första gången i samlad form det uppmärksammade tal som den tyske utrikesministern *Joschka Fischer* höll i maj 2000 samt de viktigaste debattinläggen som därefter följde. Boken avslutas med *Valéry Giscard d'Estaings* tal vid öppnandet av konventet om EU:s framtid 2002.

Ett välbesökt SNS-seminarium om EU:s framtidsfrågor den 27 september 2002 resulterade i en rad konkreta förslag till förändringar samt nyheter såsom EP-ledamoten *Cecilia Malmström*s efterfrågan av en klausul om medlemsstaters utträde ur EU.

I seminariet medverkade *Johan P Olsen*, professor vid Oslo universitet, *Vernon Bogdanor*, professor Oxford University, *Dennis Mueller*, professor Universität Wien samt andra forskare

som deltar i SNS författningsprojekt. *Lena Hjelm-Wallén*, regeringens representant i konventet samt *Cecilia Malmström*, Europaparlamentariker (fp) kommenterade forskarnas inlägg. *Olof Petersson*, forskningsledare SNS, ledde seminariet.

Johan P Olsen förklarade att det finns tre alternativa vägar för EU:s utveckling. Med *engineering* menade Olsen att beslutsfattarna först bestämmer hur de vill att det framtida EU ska se ut, sen skapar vi institutioner som speglar dessa beslut. Med *evolution* menas istället att institutioner och policyområden successivt växer fram som en funktion av vårt europeiska arv. Det tredje alternativet, *gardening*, förespråkar de små stegen mot förverkligandet av våra mål. Detta alternativ förutsätter att beslutsfattare är så målmedvetna i policyprocessen att

Cecilia Malmström,
Europaparlamentet

Vernon Bogdanor,
professor Oxford
University

Professor Johan P Olsen, Oslo universitet och Lena Hjelm-Wallén, regeringens representant i Konventet om Europas framtid.

de små stegen leder till de mål vi satt upp för samarbetet i Europa. Johan P Olsen menade dock att det behövs en kontinuerlig debatt som ger vägledning för att denna metod ska fungera.

Regeringen ser inget behov av att förändra balansen mellan EU:s institutioner, förklarade Lena Hjelm-Wallén. Det roterande ordförandeskapet ser man dock som problematiskt med tanke på utvidgningen. EU bör skapa en kort och lättbegriplig konstitution, men i övrigt bör förändringar ske med små steg.

SNS Demokratiråd 2003 följer konventet och presenterar i juni 2003 en kritisk analys av debattens ståndpunkter och argument. Medlemmarna i det nya Demokratirådet är statsvetarna *Ulrika Mörtz*, Stockholms universitet, *Johan P Olsen*, Oslo universitet, *Jonas Tallberg*, Utrikespolitiska institutet och Lunds universitet, samt *Olof Petersson*, forskningsledare vid SNS ■

Jonas Tallberg, Ulrika Mörtz, Johan P Olsen och Olof Petersson.

Från vägen ut ur bankkrisen till klimatpolitikens betydelse

Utvärdering av Securum

Nordbankens avvecklingsbolag Securum avskiljdes vid årsskiftet 1992/1993 från banken med en fjärdedel av dess kreditportfölj. Att skapa Securum var en bra idé då avvecklingen av de nödlidande krediterna skulle tillåtas ta tid, och bolaget gavs ett öppet mandat för förvaltningen av tillgångarna.

Den slutsatsen drar *Clas Bergström, Peter Englund och Per Thorell* i boken *Securum och vägen ut ur bankkrisen*. Författarna framhåller att om statens stöd till Nordbanken hade ägt rum idag, då EG-rätten gäller, skulle Nordbanken sannolikt tvingats avstå från delar av sin verksamhet.

Securums tillgångar omstrukturerades genom fusioner, uppköp och försäljningar. Forskarna finner att flertalet företag i en branschjämförelse kunde visa resultatförbättringar redan efter ett par år.

Slutsatsen är därför att avvecklingen av tillgångarna överlag sköttes bra.

Fastighetsförsäljningar en och en, eller i paket, verkar i allmänhet ha skett till priser som låg nära marknaden. Där emot förefaller både Norrporten och Castellum ha introducerats på börsen till ett alltför lågt pris. En förskjutning av fastighetsförsäljningarna under något längre tid skulle ha kunnat ge ytterligare 2 miljarder kronor till statskassan.

Slutresultatet av ett forskningsprojekt där Securum utvärderats presenterades i april 2002. Medverkade vid konferensen gjorde förutom författarna bl a *Carl Johan Åberg*, ordförande i referensgruppen, *Arne Berggren* och *Jan Kvarnström*, tidigare styrelseledamot respektive vd för Securum ■

Global klimatpolitik och den svenska energisektorn

Projektet, vars övergripande mål är att förklara och analysera vad innebörden blir för Sverige om Kyoto-överenskommelsen genomförs, slutrapporteras i en forskningsrapport under våren 2003. Ett dussintal ekonomer från Sverige, Finland, Norge, Polen och USA deltar i arbetet, bl a *Denny*

Ellerman, MIT, *Suwała Wojciech*, Polska vetenskapsakademin, och *Bengt Kriström*, Skoghögskolan Umeå. Professorerna *Lars Bergman* och *Marian Radetzki* är projektledare. Hösten 2002 redovisades resultaten vid en konferens med bl a *Rolf Annerberg*, EU-kommissionen, *Tommy Cervin*, Sydkraft, *Thomas Korsfeldt*, Energimyndigheten och *Per Kågesson*, miljö- och energiforskare, som talare ■

Tommy Cervin

Rolf Annerberg

Per Kågesson

Thomas Korsfeldt

Referensgrupp för klimatprojektet

Thomas Korsfeldt, Energimyndigheten, ordf i referensgruppen
 Bo Andersson, Gränseverken
 Leif Bodinson, Söderenergi
 Tomas Bruce, Fortum
 Tommy Cervin, Sydkraft
 Anders Ericsson, Nordea Securities
 Hans G Forsberg, Åforsk
 Gunnar Fransson, Skellefteå Kraft
 Stefan Gustafsson/Per-Olof Pehrsson, Svenska Statoil
 Kenneth Jönsson/Torbjörn Strömberg, Mälarenergi
 Gerold Lange, Vattenfall
 Claës Lindroth, Svenska Kolinstitutet
 Carl-Erik Nyquist, f d Vattenfall
 Christer Olsson, Öresundskraft
 Thore Sahlin, Göteborg Energi
 Edvard Sandberg, Svensk Energi
 Fredrik Segerberg, ABB
 Christer Sjölin, Fortum Kraft
 Göran Svensson, Vattenfall
 Stefan Wallin, Svenska Shell

Fler kvinnor på ledande poster i näringslivet

2002 var året då debatten om den låga andelen kvinnliga toppchefer på nytt tog fart med full kraft. Mycket tack vare SNS arbetsgrupp för fler kvinnor på ledande poster i näringslivet. Under ledning av gruppens ordförande Lars H Thunell, vd och koncernchef på SEB, skrevs debattartiklar, publicerades rapporter, och arrangerades möten, seminarier, workshops och hearings.

Inom ramen för projektet, som sattes igång under 2001 som svar på en utmaning till SNS att "ställa fadder för projekt som syftar till att förändra den dåliga representationen av kompetenta kvinnor i företagens ledningar och styrelser" (Svenska Dagbladet november 2000), har arbetsgruppen under året haft flera möten vid

och förändringsstrategier diskuterats och åtgärds paket beslutats.

En viktig del av projektet är att bilda opinion. Ett antal öppna seminarier anordnades därför under året. Diskussionerna som fördes mellan medlemmar ur arbetsgruppen, referensgruppen och finansieringsgruppen, samt journalister, forskare och politiker byggde på de forskningsrapporter som tagits fram inom projektet.

I maj presenterade Maria Edström, doktorand vid JMG, Göteborgs universitet, studien "Mediebilden av kvinnliga chefer i svenskt näringsliv". Hur skildrar egentligen medierna topp-

Publikationer:

Publicerade:

"Rekrytering av koncernstyrelser. Om nomineringsförfaranden och styrelsesammansättning". Sven-Erik Sjöstrand, Pernilla Petrelius, Handelshögskolan i Stockholm.

"Mediebilden av kvinnliga chefer i svenskt näringsliv". Maria Edström, Göteborgs universitet.

"Så spräcker vi glastaket!". Handbok av Ronald Fagerfjäll, journalist och författare.

Kommande:

Kartläggning av rekryteringsbasen: Monica Renstig, journalist och författare (maj 2003).

Kartläggning av karriärvägar: Anita Göransson, Göteborgs universitet (våren/sommaren 2003).

Analys av de institutionella problemen för kvinnor i tidskrävande beslutspositioner: Magnus Henrekson, Handelshögskolan i Stockholm, och Anne Boschini, Stockholms universitet (sommaren/hösten 2003).

Kartläggning av tidigare studentkullar och deras karriärval (hösten 2003).

Internationellt jämförande studie av kvinnliga chefer (hösten 2003).

chefer i näringslivet? Cecilia Stenshamm, reporter på Veckans Affärer, Anna Körnung, redaktionschef på Svenska Dagbladet, och journalistikprofessorn Stig Hadenius, var kommentatorer. Samma studie var föremål för diskussion vid ett lunchseminarium i december. Birgitta Johansson-Hedberg, Föreningssparbankens vd, kommenterade och bidrog med egna erfarenheter.

I augusti presenterade professor Anita Göransson, Göteborgs universitet, en studie om hur den typiska karriärvägen bland dem som lyckats nå toppen ser ut. Vid samma möte presenterades studien "Rekrytering av koncernstyrelser. Om nomineringsförfaranden och styrelsesammansättning" av professor Sven-Erik Sjöstrand, Handelshögskolan i Stockholm, och doktoranden Pernilla Petrelius. En uppföljning av studien, baserad på intervjuer med nyckelpersoner i styrelser och nomineringskommittéer, visade att även om man inte kunde se någon större förändring i andelen kvinnor i styrelserna efter vårens stämmor, så hade frågan diskuterats. Ett av få kvinnliga styrelseproffs, Peggy Bruzelius, medverkade som kommentator och delade med sig av sina erfarenheter då studien diskuterades vid ett höstseminarium.

Arbetsgruppen söker bilda opinion också genom träffar

Kvinnoandel i SNS

Ledningsgrupp	56 % (5 av 9)
Styrelse	30 % (3 av 10)
Lokalstyrelserna	26 % (65 av 250)
Förtroenderådet	14 % (16 av 115)

med dem i näringslivet som har möjlighet att påverka. En hearing med headhunters har hållits, som bl a resulterade i löftet att sträva efter att

alltid ha minst en kvinna med bland slutkandidaterna. Vidare har en workshop hållits med finansiella placerare. Mötesdeltagarna föreslog bl a ett införande av begränsade mandatperioder för de oberoende styrelseledamöterna för att på så sätt få högre omsättning och möjlighet att få in fler kvinnor i styrelserna.

Utgångspunkten för arbetsgruppen är att förändringar inom näringslivet framförallt måste initieras av företagsledarna själva. När jämställdhetsministern efter en intensifierad debatt under hösten gick ut med hot om lagstiftad kvotering till bolagsstyrelser svarade gruppen med ett åtgärds paket som publicerades på DN-debatt (02-10-29). Man efterlyste även en dialog med statsmakterna kring förändringar som måste till i företagets yttre miljö, och i början av 2003 hölls möten med såväl jämställdhetsministern som näringsministern.

Arbetsgruppens åtaganden

(publicerades på DN-debatt 02-10-29):

För att bredda rekryteringsbasen och för att underlätta för kvinnor att göra karriär strävar vi efter att:

- alltid ha minst ett kvinnligt alternativ bland kandidaterna till ledande befattningar
- tillåta variationer i kravprofilerna
- exponera duktiga medarbetare i internt styrelsearbete
- uppmuntra kompetenta medarbetare att sitta med i åtminstone en extern styrelse
- uppmuntra och underlätta för mentorskap i syfte att stötta och förbereda medarbetare på att ta större ansvar.

För att genomföra förändringar som syftar till att skapa rätt attityder och möjliggöra för medarbetare att kombinera familj och karriär strävar vi efter – med hänsyn tagen till att internationella företag måste acceptera vissa lokala variationer – att:

- verka för att så goda villkor som möjligt ges vid föräldraledighet
- införa utbildning om jämställdhet i alla ledarskaps- och traineeutbildningar
- möjliggöra flexibla arbetssätt; fokus på resultat istället för närvarotid
- i årsredovisningar redovisa antal kvinnor i ledningsgrupper och styrelser

Arbetsgruppens rekommendationer:

- Sätt upp tydliga och kvantifierbara mål
- Tydliggör målsättningar och nomineringsförfaranden i årsredovisningar

- Se till team-sammansättningen vid rekrytering av styrelseledamöter – bredda kravprofilerna
- Inför begränsade mandatperioder för de oberoende styrelseledamöterna
- Ställ krav på headhunters.

Projektet startades i april 2001, avslutas i april 2004 ■

Referensgrupp

Den yngre generationens synpunkter och erfarenheter tas i beaktande genom arbetsgruppens referensgrupp.

Emanuela Pedrocco, TeliaSonera (ordf)	Fredrik Hillelson, Investor
Oskar Bjursten, OM	Paula Lindgren, Volvo
Eva Fröberg, SEB	Jonas Norlander, Electrolux

Arbetsgrupp SNS projekt för fler kvinnor på ledande poster i näringslivet

Anders Nyrén, vd och koncernchef, Industrivärden

Carl Bennet, styrelseordförande Getinge, Elanders, Boliden m fl

Caroline Sundewall, styrelseledamot TeliaSonera, Strålfors m fl

Leif Johansson, vd och koncernchef, Volvo

Lilian Fossum, senior vice president organisational development & management resources, Electrolux

Marcus Wallenberg, vd och koncernchef, Investor

Marianne Nivert, styrelseledamot Fjärde AP-fonden, SSAB, Wallenstam m fl

Per E Larsson, vd och koncernchef, OM

Lars H Thunell, vd och koncernchef, SEB (ordf)

Pontus Braunerhjelm, SNS, Mats Ryd, United Spaces, John Nevado, Sysslingarnas, Hidayet Tercan, Transfer och Pontus Schultz, Finans Vision, vid nätverksträffen på Berns.

SNS har skapat ett forum där dagens företagsledare och beslutsfattare får träffa och utbyta erfarenheter med morgondagens chefer.

Som ett led i arbetet med att vidga SNS nätverk mot nya målgrupper startades under år 2002 ett projekt med syfte att skapa en mötesplats där yngre personer i näringslivet och mer etablerade företagsledare och företagare kan utbyta erfarenheter och bli inspirerade av varandra.

SNS Vision har utvecklats till ett forum för erfarenhetsutbyte över ålders- och intressegränser. Personer i 30-årsåldern med ett starkt intresse för samhällsfrågor har fått tillfälle att träffa etablerade beslutsfattare som ingår i SNS nätverk.

Under våren 2002 arrangerades två välbesökta seminarier med inriktning på riskkapitalfrågor respektive företagets samhällsansvar. I mars träffade riskkapitalister entreprenörer; unga företagare träffade äldre och erfarna. Efter en överblick över forskningsläget och tillgången till riskkapital, som gavs av *Pontus Braunerhjelm*, SNS, respektive *Tom Berggren*, Riskkapitalföreningen, delade riskkapitalister som *Christian Salamon*, Industri Kapital, *Eric Martin*, Aldano, och *Jussi Saarinen*, Brainheart Capital, och mottagare av riskkapital som *Jenny Helin*, Sparetime, *Yvonne Mårtensson*, Cellavision, och *Soki Choi*,

Michael Treschow och Marianne Nivert delar med sig av sina erfarenheter.

BlueFactory, med sig av sina erfarenheter. Deltagarna fick dessutom i mindre grupper diskutera frågor som: Fyller alla typer av investerare en funktion? Hur ska ägandet fördelas i ett spännande nystartat bolag? Vad bör staten ha för roll i riskkapitalsammanhang? Finns det några särskilt angelägna ekonomisk-politiska åtgärder för att stärka den svenska riskkapitalmarknaden?

Vårens andra möte handlade om företagets samhällsansvar och samlade ett sjuttioal personer under några varma majtimmar i Gamla Stans Bryggerier till en diskussion under ledning av (dåvarande) Finans Visions chefredaktör *Pontus Schultz*. Ikeas *Marianne Barner*, *Tonika Hirdman* från Banco Fonder och *Tor Krusell* från Skanska svarade på frågor som: Hur långt sträcker sig företagets ansvar? Vilka internationella problem kan uppstå? Hur hanterar man problem på hemmarknader? Vad kan ett litet, nystartat företag göra?

SNS har dessutom inlett samarbete med ett antal fristående nätverk som samlar yngre samhällsintresserade personer. I september träffades nätverken på Berns för ett seminarium om nätverkande. Ca 200 personer lyssnade till *Michael Treschow*, styrelseordförande Ericsson, *Marianne Nivert*, vid tillfället just avgången vd för Telia, *Lee Wermelin*, professionell nätverkare på Brainheart Network och *Alexandra Waluszewski*, nätverksforskare vid Uppsala universitet, som diskuterade nätverkens roll för individen, företaget och samhället.

I november var nätverkskontoret United Spaces värd för ett nätverksevenemang om kreativitet och innovationskraft. Konstnären *Ernst Billgren*, bankdirektören *Jacob Palmstierna* och entreprenören *Jane Walerud* diskuterade kreativitetens betydelse för företagandet och tillväxten. Efter paneldiskussionen gavs kreativa smakprov från Foodjam och Cirkus Cirkör ■

Yngre lär av äldre – eller om det är tvärtom. Olof Stenhammar tillsammans med några av deltagarna vid SNS Visions möte om riskkapital. Till vänster syns Fredrik Arnander, vd för Hybrid och grundare av Transfer.

Nya insikter och värdefulla kontakter

SNS Samhällsprogram

SNS Samhällsprogram är en chefsutbildning i tre etapper om det politiska beslutsfattandets villkor. Den är utformad för blivande företagsledare och andra chefer på hög nivå inom både privat och offentlig sektor. I programmet medverkar ledande beslutsfattare, forskare och journalister. Möten med viktiga politiska aktörer varvas med rollspel och föreläsningar där aktuella samhällsfrågor tas upp.

Första etappen: Ekonomisk politik, politisk beslutsprocess och opinionsbildning.

Andra etappen: Politiskt beslutsfattande på nationell nivå, med besök bl a hos riksdagens talman, LO, TCO, Saco, riksbankschefen och statsråd. Avslutas med mediespel.

Tredje etappen: Beslutsfattande på EU-nivå med besök i Bryssel vid Europaparlamentet, EU-kommissionen, EU:s ministerråd, Sveriges permanenta representation samt möten med svenska och internationella lobbyister ■

Före näringsministern Björn Rosengren vid återföreningsträffen för dem som genomgått SNS Samhällsprogram.

SAMHÄLLSPROGRAMMET 2002

MEDVERKANDE I BRYSSEL

Rolf Annerberg, chef Margot Wallströms kabinett, EU-kommissionen
 Horst Bacia, utrikeskorrespondent Frankfurter Allgemeine
 Georg Danell, lobbyist, chef Kreabs kontor i Bryssel
 Michael Daun, ordförande SNS lokalgrupp i Bryssel
 Rolf Gustavsson, Svenska Dagbladets korrespondent i Bryssel
 Jan Herin, chef Svenskt Näringslivs kontor i Bryssel
 Torbjörn Ihre, SNS lokalgrupp i Bryssel
 Sixten Korkman, generaldirektör EU:s ministerrådssekretariat
 Sven Norberg, direktör Generaldirektoratet för konkurrens, EU-kommissionen
 Sven-Olof Petersson, ambassadör Sveriges EU-representation
 Gideon Rachman, utrikeskorrespondent The Economist
 Olle Schmidt, Europaparlamentariker (fp)

EXTERNA MEDVERKANDE I SVERIGE

Dan Andersson, chefekonom LO
 Widar Andersson, ordförande Friskolornas riksförbund
 Marianne Barner, informationschef Ikea-koncernen
 Bo Berggren, f d vd och koncernchef Stora
 Carl-Johan Bonnier, styrelseordförande i Bonnier AB, ordf i SNS styrelse
 Henry Bäck, professor Göteborgs universitet
 Urban Bäckström, riksbankschef
 Ulf Christofferson, kanslichef Riksdagen
 Lena Ek, riksdagsledamot (c)
 Mats Eklund, programledare och redaktör SvT
 Peter Ekstrand, journalist och kommunikationsrådgivare Geelmuyden.Kiese
 Anna Ekström, ordförande Saco
 Erik Fichtelius, politisk reporter SvT
 Marianne Hamilton, personaldirektör Atlas Copco
 Fredrik Hillelson, personaldirektör Investor
 Kaj Janérus, f d generaldirektör Sjöfartsverket
 Gösta Jedberger, vd Praktikertjänst
 Tomas Johansson, rektor för St Petri gymnasium, Malmö
 Wanja Lundby-Wedin, ordförande LO
 Anders Lundberg, seniorkonsult och vd Railize International
 Liselotte Löf, vd Liselotte Löf AB
 Anders Major, kommundirektör Järfälla kommun
 Sven-Christer Nilsson, f d Ericssonchef och grundare av Startupfactory
 Marianne Nivert, f d vd och koncernchef Telia, styrelseledamot i SNS
 Sture Nordh, ordförande TCO
 Sven-Inge Nylund, kommunalråd (s) Upplands-Bro kommun
 Sören Olofsson, landstingsdirektör Stockholms läns landsting
 Åke Ortmark, redaktör TV8
 Per Rosengren, riksdagsledamot (v)
 Nyamko Sabuni, riksdagsledamot (fp)
 Pontus Schultz, chefredaktör Finans Vision
 Annika Ström-Melin, chef för samhällsredaktionen Studio Ett
 Björn von Sydow, försvarsminister och sedermera riksdagens talman
 Daniel Tarschys, professor Stockholms universitet
 Per Wendel, politisk reporter Expressen
 Sirkka Westberg, konsult Westberg & Co
 Margareta Winberg, jämställdhetsminister och vice statsminister
 Lasse Åsgård, tv-producent, journalist och författare
 Christer Östlund, chef för näringspolitiska enheten, Företagarnas riksorganisation

Konkurrens och tillväxt i det nya Europa

När företagsledare, politiker och forskare samlades till traditionsenlig konferens i Tylösand kunde Hans Tson Söderström konstatera att SNS har ett gammalt och ärorikt engagemang för ökad konkurrens. En tidig SNS-skrift föreslog förbud mot karteller. Nu är konkurrens högsta visdom men frågan kvarstår: hur ska konkurrens garanteras på bästa sätt?

Programkommitténs ordförande *Lars-Eric Petersson*, Skandia, presenterade årets konferenstema. Mycket tyder på att Sverige har betydande konkurrensproblem. Det är visserligen svårt att mäta konkurrenstryck i ett land men en vanlig indikator är internationellt sett höga priser. Och Sverige hamnar högt, mycket högt, i sådana prisjämförelser. Bristande konkurrens leder till lägre välbefinnande och även till lägre tillväxt.

Professor *Paul Romer* vid Stanford University, ofta utpekad som en möjlig Nobelpriskandidat för sin forskning om ekonomisk tillväxt och dess drivkrafter, gav en mycket pedagogisk inledning om konkurrensens betydelse. Ekonomisk tillväxt, sade han, kunde analyseras med hjälp av ekonomernas tre grundläggande begrepp: 1) människors preferenser, 2) tillgång på resurser och 3) institutioner. De institutioner som skapar effektivitet och tillväxt är de som skapar incitament för individer att självmant göra det som är bra för dem själva och för samhället i stort.

Clifford Winston, Senior Fellow vid det amerikanska forskningsinstitutet Brookings Institution, anlade det amerikanska perspektivet på de senaste årens konkurrenspolitik och avreg-

Paneldiskussion fr v Pontus Braunerhjelm, Eva Fernvall, Carl Bennet, Chris Heister och Björn Rosengren. Olle Rossander leder diskussionen.

lering. I USA har man bedrivit en aktiv konkurrenspolitik under mycket lång tid med stöd av antitrustlagstiftningen. Trots det finns det mycket liten empirisk kunskap om konkurrenspolitikens effekter. Enligt Cliff Winston är det svårt att påvisa att konkurrenspolitiken haft positiva effekter på välfärden. Avmonopolisering tar oerhört lång tid, botemedlen är ineffektiva, det är problematiskt att hitta fokus vid ingrepp vid företagsammanslagningar och prissamarbeten. Slutsatsen måste bli att det är på de mest uppenbara och de allvarligaste kränkningarna som konkurrenspolitiken måste inriktas.

Efter de två amerikanske forskarna talade Europeiska kommissionens representant, *Dan Sjöblom*, Case Manager, Generaldirektoratet för konkurrens. Konkurrensfrågor är av stort

Gruppredovisning (fr v) Björn Häggelund, Hans van Scherpeenzel, Peter Kleen, Marie Ehrling, Gunilla Arhén och Irma Rosenberg.

intresse och allt fler aktörer intresserar sig för hur t ex EU:s förvärvskontrollregler tillämpas, även om detta bara är en aspekt av EU:s konkurrenspolitik. Svenska företag och politiker var t ex inte riktigt förberedda för efterverkningarna av Volvo-Scania-beslutet.

I polemik med dem som anser att EU liksom USA borde införa regler om ”efficiency gain” menade Sjöblom att definitionen av sådana vinster är mycket oklar. Empirin utgörs av endast ett par fall från USA. I EU tillkommer dessutom aspekten att EU-kommissionen måste tillse att det inte finns någon nationell bias i bedömning och utfall. Hos vem ska bevisbördan ligga?

– Svenskarnas inställning till konkurrens är för närvarande oväntat positiv, konstaterade Sifos opinionsexpert *Toivo Sjören*. Han redovisade en pinfärsch attitydundersökning, som var Sifos bidrag till Tylösandskonferensen. Sjuttio procent av de tillfrågade hade en positiv värdering av begreppet konkurrens.

Ann-Christin Nykvist, generaldirektör vid Konkurrensverket (några veckor senare utnämnd till jordbruksminister), konstaterade att konkurrensfrågorna under senare tid fått särskild uppmärksamhet i Sverige, på EU-nivå och även globalt. Konkurrensen blev bättre under nittioalet. Internationaliseringen tillsammans med öppnandet av marknader för konkurrens, den tekniska utvecklingen, medlemskapet i EU och den strängare konkurrenslagen har ökat konkurrenstrycket på svenska marknader. Men många allvarliga konkurrensproblem kvarstår ■

Om konkurrensens betydelse inom idrotten talade förbundskapten Bengt ”Bengan” Johansson.

Toivo Sjören

Göran Grosskopf

Gunvor Engström, Lars Wohlin, Bertil Åhnberg och Eva Rosengren.

Lars-Eric Petersson

Claes Björk

Chris Heister och Björn Rosengren

Anders Lindström, Lennart Grabe och Staffan Håkanson vid gruppdiskussionen.

Christina Rogestam, Eva Fernvall och Ann-Christin Nykvist.

Meg Tivéus, Jan-Mikael Bexhed, Hans Stråberg och Anders Nyrén.

Dan Sjöblom, Cliff Winston och Paul Romer.

Enskilda personer, företag, myndigheter och organisationer

SNS medlemsverksamhet startade redan 1948, när SNS bildades. Idag har SNS 4 000 medlemmar, varav ca 250 är företag, myndigheter och organisationer. SNS medlemmar får möjlighet att fördjupa sig i aktuella samhällsfrågor och stå i centrum av samhällsdebatten. Medlemmarna kommer från olika delar av samhället – näringslivet, den offentliga sektorn, forskarvärlden och politiken.

Medlemsformer

Det finns flera sätt att engagera sig i SNS – som företag, myndighet, organisation eller enskild person. Alla medlemskap ger tillgång till ett varierat utbud av SNS-publikationer, konferenser och möten.

- *Medlemskap för företag, myndigheter och organisationer:* Dessa medlemskap utgör stommen i SNS finansiering. Samtidigt säkerställer de SNS förankring i svenskt näringsliv och förvaltning. Medlemskapet ger företagens anställda tillgång till kvalificerade beslutsunderlag. Företagsledare och myndighetschefer inom denna medlemskategori utgör ett nätverk av ledande beslutsfattare i svenskt samhällsliv. De får möjlighet att följa forsknings-

projekt i särskilda referensgrupper och kan väljas in i SNS Förtroenderåd, och bjuds in till viktiga mötesplatser som t ex Företagsledarkonferensen i Tylösand.

- *SNS vänner:* Medlemskapet vänder sig till mindre företag utanför Stockholm som aktivt vill stödja SNS verksamhet på orten.
- *Ordinarie medlemskap för enskilda personer*
- *Särskilda medlemskap för skolor, lärare och studenter:* Subventionerade medlemskap som gör det möjligt för personer inom utbildningssektorn att ta del av SNS verksamhet.

SNS lokalgrupper – från Kiruna i norr till Tokyo i öst

En central del av medlemsverksamheten är de medlemsmöten som arrangeras av SNS lokalgrupper. I dessa träffas man, knyter kontakter, lyssnar till intressanta föredrag om aktuella ämnen och diskuterar. Det finns lokalgrupper på 40 orter runt om i Sverige och utomlands. Under 2002 ordnades 147 möten i SNS lokalgrupper med sammanlagt ca 7 000 deltagare.

Några av årets talare i lokalgrupperna:

Sören Holmberg

Cecilia Malmström

Adolf H Lundin

Elisabeth Tarras Wahlberg

Bengt Dennis

Anne-Marie Pålsson

Jacob Palmstierna

Marianne Nivert

Erik Åsbrink

Birgitta Swedenborg

Lokalstyrelserna

Arbetet med att ordna medlemsmöten i SNS lokalgrupper leds av lokala styrelser. Över 250 personer har valt att arbeta frivilligt för SNS genom att medverka i någon av SNS lokalstyrelser. Styrelsernas ordförande är valda av SNS Förtroenderåd.

Nya ordförande, juni 2002

Anders Furbeck, informationsdirektör LKAB, Luleå. Roland Möller, egen företagare r.e.m. consult, Frankfurt. Marie Simonsson, vd Almi Jämtland, Östersund. Anders Söderholm, rektor Handels-högskolan, Umeå. Ines Uusmann, generaldirektör Boverket, Karlskrona.

Nya ordförande, januari 2003

Pernilla Wigren, vd Falu Rödfärg, Borlänge/Falun. Magnus Grill, vd Öresundskraft, Helsingborg. Lennart Waara, näringslivsdirektör, Örebro. Mona Boström, landstingsdirektör, Halmstad. Carl Edlund, egenföretagare, Engeheiro, Lissabon. Peter Ling-Vannerus, bankdirektör SEB, Paris. Ann-Cathrine Haglund, tidigare landshövding, Uppsala.

Övriga lokalgruppsordförande: se sid 37, SNS Förtroenderåd.

Nya ordförande 2002/03:

Carl Edlund,
Lissabon

Ann-Cathrine Haglund,
Uppsala

Magnus Grill,
Helsingborg

Ines Uusmann,
Karlskrona

Anders Furbeck,
Luleå

Pernilla Wigren,
Borlänge/Falun

Lennart Waara,
Örebro

Mona Boström,
Halmstad

Peter Ling-Vannerus,
Paris

Marie Simonsson,
Östersund

Roland Möller,
Frankfurt

Anders Söderholm,
Umeå

SNS lokalgrupper

Sverige		Utomlands
Borlänge/Falun	Norrköping	Bryssel
Gävle/Sandviken	Nyköping/	Chicago
Göteborg	Oxelösund	Frankfurt am Main
Hallstavik	Piteå	Helsingfors
Halmstad	Skaraborg	Lissabon
Helsingborg	Skellefteå	London
Jönköping	Stockholm	Madrid
Kalmar	Sundsvall	Paris
Karlskrona	Umeå	Tokyo
Kiruna	Uppsala	Washington
Kristianstad	Västerås	Zürich
Linköping	Växjö	
Luleå	Örebro	
Malmberget	Örnsköldsvik	
Malmö/Lund	Östersund	

Avgående ordförande 2002/03:

Axel Beselin, Erik Brolén, Max Broman, Jan-Erik Dahl, Leo Hassler, Bengt Jäderholm, Hans Lander, Stig Nilsson, Pär-Ivan Pärson, Sören Westin, Anders Åberg.

Avtackning vid Förtroenderådets möte i januari 2003. Fr v Bengt Jäderholm, Borlänge/Falun, Stig Nilsson, Helsingborg, Hans Lander, Örebro, Max Broman, Uppsala och Anders Åberg, Paris.

Vem skall äga Sverige?

Panelen svarade på frågan om det är viktigt med blå-gult ägande. Den delade också med sig av sina egna erfarenheter av vad som händer när en utländsk ägare tar över. Från vänster: Roland Bengtsson, tidigare vd Ramlösa, Lars Frithiof, vd Sydskraft och vice styrelseordförande i SNS, Lars-Erik Forsgårdh, vd Aktiespararna, Staffan Håkanson, vd Bombardier Transporation och Kai Hammerich, generaldirektör ISA. Moderator: Mie Jernbeck, journalist.

Värd för den välbesökta konferensen var SNS ordförande i Helsingborg, Stig Nilsson.

I samarbete med lokalgruppen i Helsingborg arrangerades årets medlemskonferens på det aktuella temat "Vem skall äga Sverige". Konferensen ägde rum den 6 september och inleddes kvällen före med en visning och middag på välkända Dunkers Kulturhus.

På senare år har ett stort antal svenska företag övergått i utländsk ägo. Sedan 1990 har det utländska ägandet på börsen ökat från 8 till 36 procent och mer än en femtedel av alla anställda svenskar arbetar idag på utlandsägda företag. Många svenska företag har också flyttat sina huvudkontor utomlands.

Till grund för konferensen "Vem skall äga Sverige?" låg helt nya forskningsresultat, som presenterades i boken med samma namn. Flera av bokens författare var på plats för att besvara konferensens tre huvudfrågor: Vad kan förklara att allt fler företag helt eller delvis försvinner utomlands? Vilka följder får detta för Sverige? Och vilken ekonomisk politik bör föras beträffande ägandet?

Ikeas koncernchef, Anders Dahlvig, förklarade att Ikea fortfarande vill betraktas som ett svenskt företag, trots att huvudkontor och ägare finns utomlands.

Professor Magnus Henrekson pekade på att svenska företag var billiga för utländska ägare i samband med avregleringarna på mitten av 80-talet. Få svenskar hade kapital nog att bjuda mot de utländska köparna.

Docent Anne-Marie Pålsson ifrågsatte fondbolagens lämplighet och kompetens att agera som ansvarsfulla och aktiva ägare.

Jan Rudberg, Telias verkställande ledning, utfrågades av Pontus Braunerhjelm om drivkrafterna bakom fusioner.

Professor Lars Jonung förklarade utflytten av företag och ägande med internationaliseringen och skillnader mellan olika skattesystem.

Dåvarande SNS-chefen Hans Tson Söderström och Industrivärdens vd, Anders Nyrén, förde en diskussion om för- och nackdelar med olika ägarstrategier.

Hans Wallmark, kommunstyrelsens ordförande Ängelholm, avslutade konferensen.

Intresserade deltagare på konferensen lyssnade intensivt till vad talarna hade att säga. 180 personer deltog vid årets medlemskonferens i Helsingborg.

Företags-, myndighets- & organisationsmedlemmar

I SNS nätverk ingår för närvarande ca 250 företag, myndigheter och organisationer. De stöder SNS-idén genom en årlig avgift och ett aktivt engagemang. Ett brett spektrum av företagsledare, generaldirektörer och organisationsföre-

trädare är personligen engagerade i referensgrupper till projekt, som medverkande i konferenser och möten samt som deltagare i SNS chefsutvecklingsprogram.

AVGIFTSKLASS I

Alecta
AMF
Andra AP-fonden
Asea Brown Boveri
AstraZeneca
Atlas Copco
Axel Johnson AB
Electrolux
Ericsson
Fjärde AP-fonden
FöreningsSparbanken
Första AP-fonden
Handelsbanken
ICA
IKEA International
Industrivärden
Investor
Nordea
Posten
SAAB
Samhall
Sandvik
SAS
SCA
Scania
SEB
Skandia
Skanska
SKF
Statens Bostadsfinansierings AB
Stockholms läns landsting
Stockholms stad
STORA Enso
TeliaSonera
Tetra Laval
Tredje AP-fonden
Vattenfall
Volvo

AVGIFTSKLASS II

AGA
Apoteket
Bonnier
Bure
Cardo
Danske Securities
Esselte
Hennes & Mauritz
Holmen
Länsförsäkringar
NCC
Nobia Nordisk Bygginteriör
Praktikertjänst
Rikspolisstyrelsen
Sapa
Scancem
Sjunde AP-fonden
Sjätte AP-fonden
Sparbanken Finn
SSAB Svenskt Stål
Sveaskog
Swedish Match
Sydkraft
Vägverket
Östgöta Enskilda Bank (fr o m 2003)

AVGIFTSKLASS III

Alfred Berg Holding
Avesta Polarit
Bergman & Beving
Bilia
Bilprovningen
Birka Energi
Boliden (fr o m 2003)
Bombardier Transportation
Capio
Carema vård och omsorg
Cloetta Fazer
Danisco Sugar
Deloitte & Touche
Duni
Elanders
Elekta
Eniro
Ernst & Young
Försvarets materielverk
Getinge
Granninge
Gunnebo
Göteborgs Energi
Göteborgs Hamn
Göteborgsposten (fr o m 2003)
Höganäs
If skadeförsäkring (fr o m 2003)
J M
KappAhl (fr o m 2003)
KPMG
Kreab
Lantbrukarnas ekonomi AB
LKAB
Nynäs Petroleum
Observer
OM
Outokumpu Copper
Previa (fr o m 2003)
Riksgäldskontoret
Riksskatteverket
Scribona
Sjöfartsverket

Skånemejerier (fr o m 2003)
Statistiska centralbyrån
Strålfors
Sweco
Svenska Shell
Systembolaget
Södra Skogsägarna
3i Nordic
Tibnor
TietoEnator
Tullverket
Vasakronan
Vin & Sprit
Öhrlings PricewaterhouseCoopers

AVGIFTSKLASS IV

Advokatfirman Vinge (fr o m 2003)
Affärsstrategerna
Akademiska Hus
Alumni (fr o m 2003)
AP-fastigheter (fr o m 2003)
Arbetslivsinstitutet
Arkitektkopia
Arvid Nordquist
Askus
Baker & McKenzie
Beijerstiftelsen
Bibliotekstjänst (fr o m 2003)
Booz Allen & Hamilton
Blomqvist & Ivarsson
Boverket
Brottsförebyggande rådet
Carnegie
Castellum
Catella
Centrumutveckling (fr o m 2003)
Cerberus
Citibank
Concours Cepro
Coop Bank
Custos
CV Search
Dresdner Bank
Ecofin
EIM Scandinavia
Ekonomistyrningsverket
ELFA
Energimyndigheten
Erik Penser Fondkommission
Exportkreditnämnden
Fastighets AB Tornet
Finansinspektionen
Fondbolagens förening (fr o m 2003)
FSO
Förenade Kommunföretag
Förvarshögskolan
Heidrick & Struggles

House of Prince
Högskoleverket
IBS (fr o m 2003)
IGNIS Försäkringsförening
IL Recycling
Industri Kapital
Industrifonden
Integrationsverket (fr o m 2003)
Interverbium
Invest in Sweden Agency
Investment AB Latour
JKL
Jones Lang LaSalle
KK-stiftelsen
Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Kronans Droghandel
Lagerkvist & Partners
Landstinget i Halland
Lifco
Lindex (fr o m 2003)
Lundbergföretagen
Läkemedelsindustriföreningen
Länsarbetsnämnden i Stockholm (fr o m 2003)
Martin Olsson
McKinsey & Company
Mellby Gård Jordbruks AB
Morgan Stanley
Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning
Nacka kommun
Naturvårdsverket
NewSec
Nobelstiftelsen
Nordea Liv
Nordea Securities
Nordisk Renting (fr o m 2003)
Nordstjärnan
Nutek
OEM International
Ogilvy Public Relations
Pensionsgaranti FPG AMFK
Pharmacia
Philips
Post- och telestyrelsen
Premiepensionsmyndigheten
Procuritas (fr o m 2003)
Programkontoret (fr o m 2003)
Proliva (fr o m 2003)
Proventus
Ratos
Research International (SIFO)
Revisorsnämnden
Riksbankens Jubileumsfond
Riksförsäkringsverket
Riksrevisionsverket
Ruter Dam
Rylander Executive Development

SABO
Salénia
Scanrec
Segulah
Senea (fr o m 2003)
Servisen Fondkommission
SIKA
Sjukvårdsleverantörerna
Skanditek
Skanska Sverige
Smurfit Munksjö
Socialstyrelsen
Sophiahemmet (fr o m 2003)
Statens fastighetsverk
Statens kvalitets- och kompetensråd
Statens väg & transportforskningsinstitut
Statskontoret
Stena
Stockholm Information Service
Stockholms hamnar
Stockholmsbörsen
Stångåstaden
Swedfund International
Svenska Kraftnät
Svenska Lantmännen
Svenska Spel
Sveriges Exportråd
Teknikbrostiftelsen i Stockholm
Upplands Motor
Uppsala universitet
Wildecó
Wilhelm Sonesson AB
Vinnova
Vårdalstiftelsen (fr o m 2003)
Örebro Bostäder
Öresund
Öresundskraft (fr o m 2003)

ORGANISATIONSMEDLEMMAR

Civilekonomerna
HSB (fr o m 2003)
Landstingsförbundet
Ledarna
SACO
SBC
Svensk Energi-Swede Energy
Svenska Petroleuminstitutet
Svenskt Näringsliv
Sveriges Fastighetsägareförbund
Sveriges Försäkringsförbund
Sveriges Läkarförbund
Sveriges Verkstadsindustrier
Vårdförbundet

SNS VÄNNER (ny medlemsform)

Aspekta

Vad är måttet på medial framgång? Att synas mycket eller att synas på rätt ställen, vid rätt tidpunkt? Statistiken över SNS-publicitet under 2002 talar sitt tydliga språk: forskningsrapporter, konferenser och andra evenemang får uppmärksamhet och gott medialt genomslag. Innebär det att vi också påverkar samhällsdebatten?

Det är en svårare fråga att svara entydigt på. Men det omvända är nästintill omöjligt: syns man inte i media är det omöjligt att påverka samhällsdebatten. SNS strategi att delta i debatten är raka motsatsen till de särintressen som via professionella lobbyister eller egna kanaler till makthavare söker påverka speciella beslut till sin egen fördel. Det kan man göra utan medieuppmärksamhet.

SNS sätter en ära i att delta just i det *offentliga* samtalet. Att genom välunderbyggda studier väcka debatt, bidra med nya insikter, stimulera fram reaktioner och motreaktioner. Numera förs det offentliga samtalet inte endast i tidningar, radio och tv, utan i växande grad på webbplatser, i elektroniska nyhetsbrev och andra kanaler som den nya tekniken tillhandahåller. Vårt eget nyhetsbrev är ett exempel på det, liksom vår alltmer välbesökta webbplats. Vid två tillfällen – Demokratirådsrapporten 2002 och Ekonomirådsrapporten 2003 – har vi också testat webb-tv. Var och en som har tillgång till dator kan sitta vid sitt eget skrivbord och lyssna till kända forskare som berättar om sin analys och sina policy-slutsatser.

Ett mått på genomslag för ett visst SNS-projekt är om det hänvisas till det också sedan själva nyhetsrapporteringen klarats av, dvs i sammanhang där angränsande ämnen berörs, eller andra aktörer tar upp samma ämne. Ett sådant exempel är projektet *Fler kvinnor på ledande poster i näringslivet*, som under året utvecklats till något av en referenspunkt för alla som sysslar med jämställdhet, kvinnorepresentation och mångfald i näringslivet. Under 2002 refererades det till detta projekt i såväl nyhetsrapportering som i debattartiklar och ledare i många sammanhang där ämnet kvinnor på ledande poster, inte minst styrelserepresentation, var på tapeten.

Bland de rapporter som citerats flitigast under året kan nämnas Ekonomirådsrapporten 2002 *Gränslös konkurrens* som presenterades i januari 2002 och tog upp konkurrensfrågorna i EU. Demokratirådsrapporten *Demokrati utan*

ansvar (se s 14) och Valförspolitiska rådets *Arbete? Var god dröj!* (se s 13) knöt båda an till valet och valrörelsen: den förstnämnda genom att diskutera väljarnas möjlighet till ansvarsutkrävande, och minoritetsregerande; den andra genom att integrationsfrågorna diskuterades intensivt i valrörelsen. *Vem skall äga Sverige?* (se s 26) har också blivit mycket citerad och kommenterad, liksom *Makten över arbetsmarknaden* (se s 32).

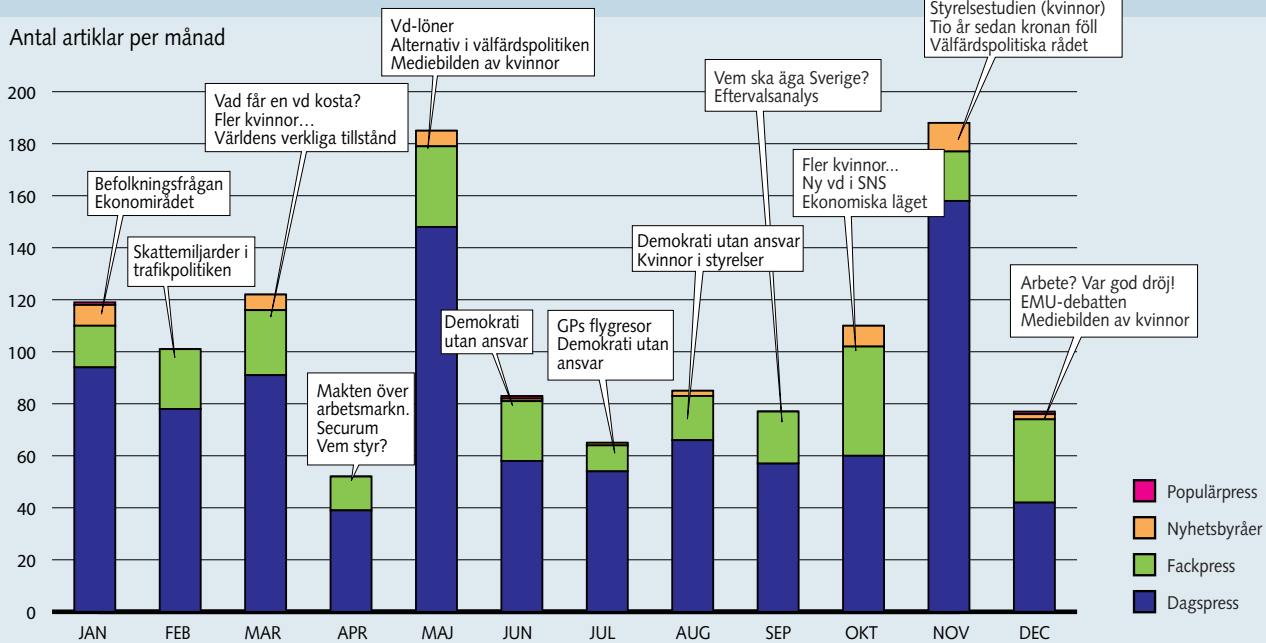
Inte endast i Stockholmsområdet: Dagstidningar med minst tio artiklar med SNS-inslag under 2002

Dagens Nyheter	84
Svenska Dagbladet	81
Dagens Industri	51
Sydsvenska Dagbladet	32
Upsala Nya Tidning	23
Finans Vision	22
Göteborgs-Posten	21
Jönköpings-Posten	21
Nerikes Allehanda	17
Skånska Dagbladet	17
Barometern	15
Vestmanlands Läns Tidning	15
Västerbottens-Kuriren	14
Helsingborgs Dagblad	13
Kristianstadsbladet	12
Oskarshamns-Tidningen	12
Expressen	11
Gefle Dagblad	11
Smålandsposten	11
Bohuslänningen m Dals Dagblad	11
Borås Tidning	12
Smålands-Tidningen	10
Sundsvalls Tidning	11
Västerbottens Folkblad	10
Östran	10

Spridningen utanför storstadsregionerna har ökat jämfört med föregående år. Fler tidningar finns med på listan över "minst tio artiklar" i år.

SNS i media

Antal artiklar per månad

Dagspressen dominerar. SNS aktiviteter genererade totalt nästan 1 300 klipp under 2002. Till detta kommer inslag i etermedia.

Riksbankschefer vill sprida sin politik till arbetsmarknaden

Demokratirådsrapport ifrågasätter valsystemet

En reform för mera arbete, mindre bidrag

Kvinnliga chefer utgör en fjärdedel

Meningarna går isär om rätt recept mot ohälsan

10 ÅR MED FLYTANDE KRONA

Stereotyp mediebild av kvinnliga chefer

Många har tex. inte blivit blå-tygda som vi svenskar.

Under 2002 publicerade SNS Förlag 40 titlar, varav åtta var nya upplagor. Elva titlar är sprungna ur SNS forskningsprojekt. Övriga är läroböcker/kunskapsböcker, debattböcker och essäer inom områdena ekonomi och politik.

En angelägen uppgift för SNS Förlag är att få våra främsta, aktiva forskare att skriva läroböcker och kunskapsböcker inom sina respektive områden – att den senaste forskningen får genomslag i nya högkvalitativa läroböcker för universitet och högskolor. Det är också viktigt att dessa forskare deltar i debatten genom sina debattböcker, i vilka de formulerar policy-slutsatser i centrala samhällsfrågor. Dessa böcker, rapporter och skrifter utgör ett omistligt underlag för SNS konferens- och lokalgruppsverksamhet.

Arbetsmarknaden

Om Svante Nycanders mycket uppmärksammade bok *Makten över arbetsmarknaden* skrev Anders Isaksson i Dagens Nyheter: "En imponerande prestation, i sin lärdom och i sin överblick det överlägset mest insiktsfulla som skrivits om både relationerna mellan parterna och om politikernas roll i spelet på arbetsmarknaden." Christer Lunds *Spelets regler* behandlar också den svenska arbetsmarknaden. Det är en insiktsfull analys av hur institutionerna på arbetsmarknaden och lönebildningen har förändrats under den industriella epoken.

Lottningen som demokratins redskap

Hur ska man bära sig åt för att organisera det gemensamma beslutsfattandet? I *Den representativa demokratins principer* – en fascinerande genomgång av de demokratiska styrelse-skickens historia – visar Bernard Manin att lottning är den demokratiska urvalsprincipen framför andra. Denna banbrytande och djupt originella bok kommer att ge många läsare en aha-upplevelse.

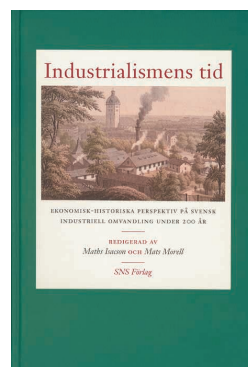
Entreprenörskap

Företagerskan. Om kvinnor och entreprenörskap är en undersökning om kvinnors företagande. Kvinnor startar en tredjedel av alla nya företag i Sverige, men kvinnors företagande är

osynligt, menar bokens båda redaktörer Carin Holmquist och Elisabeth Sundin. Här ges exempel på skillnader och likheter, fördelar och nackdelar med kvinnors företagande i traditionellt manliga, blandade och kvinnliga branscher.

I *Skapar innovationer jobb?* visar Charles Edquist, Leif Hommen och Maureen McKelvey hur komplexa relationerna är mellan innovationer, tillväxt och sysselsättning.

Affärsänglar, dvs privatpersoner med affärskunnande som investerar i nya företagsprojekt, har bedömts som de mest värdefulla av alla externa stödjande aktörer under de tidiga faserna av företagets utveckling. I boken *Affärsänglar och teknikbaserade tillväxtföretag* beskriver och analyserar Göran Lindström och Christer Olofsson vad som händer i relationen mellan ett ungt företag i kunskapsfronten och en affärsängel.

Tre industriella revolutioner

I *Industrialismens tid. Ekonomisk-historiska perspektiv på svensk industriell omvandling under 200 år* prövar fjorton forskare idén om tre industriella revolutioner.

Med den mänskliga naturen

Huvudkontoret skars ned med en tredjedel, långtidsplanering och budgetering avskaffades och man

avstod från reklam och central marknadsföring. I sin nya bok *Med den mänskliga naturen – inte mot!* redogör Jan Wallander i detalj för hur en sådan annorlunda organisation fungerat framgångsrikt under starkt skiftande förhållanden.

Vilket inflytande har Internet på ekonomin?

Det är en fråga som två ledande amerikanska ekonomer, Robert E Litan och Alice M Rivlin, ställer i boken *Bortom dot.com-företagen*. Genom att fokusera på effekterna på produktiviteten inom en mängd olika branscher i den "gamla ekonomin"

förutspår författarna positiva, långvariga och bestående effekter av Internetrevolutionen.

Upplevelsesamhälle

Varför blir det allt viktigare för politiker, tjänstemän och företagare att hålla reda på sjötomt, teater, fritid, natur, design, datoriserade ljusshower och mycket annat i kampen om invånare och arbetstillfällen? Initierat och medryckande berättar Bengt Wahlström i *Guide till upplevelsesamhället* om trenderna i det svenska upplevelsesamhället med fokus på det lokala och regionala.

Två debattinlägg

Birgitta Swedenborg har redigerat två uppmärksammade debattböcker i två heta samhällsfrågor: *Skattemiljarder i trafikpolitiken – till vilken nytta?* och *Varför är svenskarna så sjuka?*

Bokserien LUSTRO

LUSTRO är en serie fackböcker – populärvetenskap utgiven i essäformat. Nya i serien är Leif Lewins *Bråka*

inte. Om vår tids demokratisyn. Under våren 2003 utkommer Moses Abramovitz *Tankar om tillväxt* och Kjell Goldmans *Övernationella idéer*.

Skola i kris

Svensk utbildnings- och skolpolitik har varit föremål för analys och debatt i flera SNS-böcker. Hans Albin Larsson förklarar i sin bok *Skola eller kommunal ungdomsomsorg?* varför skolan trots många högt ställda ambitioner och betydande ekonomiska satsningar ändå uppfattas som krisbransch.

Hur det går till när en skola lyckas vända motgång till framgång visar Li Bennich-Björkman i *Någonting har hänt*, en inspirerande bok om en högstadieskola som lyckats. Inger Enkvists bok *Feltänkt* har blivit en riktig ögonöppnare för många. ”Det är rappt och roligt, förödande insiktsfullt och

ovanligt djärvt”, skrev Jonas Frykman om boken. Den första upplagan såldes slut, likaså den andra och därefter kom den ut i pocket.

Pocketutgivning

Under året valde SNS Förlag att lansera ytterligare några titlar i pocket. *Från Fischer till Giscard – 24 röster om Europas framtid* ger en bred inblick i hur dagens europeiska beslutsfattare ser på Europas framtid.

I pocketboksformat har också återlanserats två uppmärksammade titlar som SNS Förlag publicerade i början av 1990-talet: Nathan Rosenbergs *Västvärldens väg till välstånd* och Robert B Reichs *Arbete – folkens välstånd*.

Pocketuniversitetet

Pocketuniversitetet är namnet på en ny serie som håller pocketvärldens låga priser, men samma höga kvalitet som förlagets övriga läroböcker.

SNS Förlag är det första svenska förlaget som på detta sätt introducerar en serie billiga läroböcker för studenter. Det är dessutom en möjlighet för den intresserade allmänheten att för en billig penning ta del av högkvalitativ facklitteratur.

De fyra första titlarna är *Tillämpad makroekonomi*, *Statsskick*, *Svensk författningspolitik* samt *Industriell ekonomi* som alla utkom under de första månaderna 2003.

Totalabonnemang på SNS-böcker

Vi erbjuder företag och myndigheter att abonnera på SNS Förlags hela utgivning för år 2003, inklusive nya upplagor, för 4 600:-. Hitintills har vi fått 72 abonnenter.

Carsten Anckar: *Effekter av valsystem. En studie av 80 stater*

Li Bennich-Björkman: *Någonting har hänt – förbättring och frustration i svenska lågstatusskolor*

Clas Bergström, Peter Englund och Per Thorell: *Securum. Vägen ut ur bankkrisen*

Pontus Braunerhjelm (red), Johan Stennek, Mattias Ganslandt, Sten Nyberg och Nils Wahl: *Ekonomirådets rapport 2002: Gränslös konkurrens. Sverige i ett integrerat Europa*

Martin Brothén: *I kontakt med omvärlden. Internationalisering och riksdagsledamöters internationella kontakter*

Roger D Congleton: *Att förbättra demokratin. En politisk-ekonomisk analys av Sveriges grundlag*

Charles Edquist, Leif Hommen och Maureen McKelvey: *Skapar innovationer jobb? Produktinnovationer och processinnovationer i den kunskapsbaserade ekonomin*

Maria Edström: *Mediebilden av kvinnliga chefer i svenskt näringsliv*

Carin Holmquist och Elisabeth Sundin (red): *Företagarskan. Om kvinnor och entreprenörskap*

Maths Isacson och Mats Morell (red): *Industrialismens tid. Ekonomisk-historiska perspektiv på svensk industriell omvandling under 200 år*

Lars Jonung (red): *Vem skall äga Sverige?*

Hans Albin Larsson: *Skola eller kommunal ungdomsomsorg? Om att försöka skapa en jämlik och demokratisk skola*

Göran Lindström och Christer Olofsson: *Affärsänglar och teknikbaserade tillväxtföretag*

Robert E Litan och Alice M Rivlin: *Bortom dot.com-företagen*

Christer Lundh: *Spelets regler. Institutioner och lönebildning på den svenska arbetsmarknaden 1850–2000*

Christer Lundh (red), Li Bennich-Björkman, Rolf Ohlsson, Peder J Pedersen och Dan-Olof Rooth: *Välfärdspolitiska rådets rapport 2002: Arbete? Var god dröj! Invandrare i välfärdssamhället*

Bernard Manin: *Den representativa demokratins principer*

Per Molander (red): *Alternativ i välfärdspolitiken. Hur möter vi en åldrande befolkning och internationalisering?*

Per Molander, Jan-Eric Nilsson och Allen Schick: *Vem styr? Relationen mellan regeringskansliet och myndigheterna*

Svante Nycander: *Makten över arbetsmarknaden – ett perspektiv på Sveriges 1900-tal*

Olof Petersson (red), Sören Holmberg, Leif Lewin och Hanne Marthe Narud: *Demokratirådets rapport 2002: Demokrati utan ansvar*

Olof Petersson (red): *Från Fischer till Giscard. 24 röster om Europas framtid*

Joakim Reiter och Christer Jönsson (red): *Handelspolitik i förändring. Organisation och förhandling i Sverige, EU och WTO*

Marcus Radetzki, Marian Radetzki och Niklas Juth: *Att nyttja genetisk information*

Bo Sandelin: *Ekonomin i EU*

Bo Sandelin, Hans-Michael Trautwein och Richard Wundrak: *A Short History of Economic Thought*

Sven-Erik Sjöstrand och Pernilla Petrelius: *Rekrytering av svenska koncernstyrelser. Nomineringsförfaranden och styrelsesammansättning med fokus på kvinnors ställning och möjligheter*

Eivind Smith: *Grundlagen som politiskt instrument och som rättslig norm*

Birgitta Swedenborg (red): *Skattemiljarder i trafikpolitiken – till vilken nytta? En granskning av 2001 års infrastrukturproposition*

Bengt Wahlström: *Guide till upplevelsesamhället. Från musik & museer till sushi & spa*

Jan Wallander: *Med den mänskliga naturen – inte mot! Att organisera och leda företag*

Nya upplagor:

Bo Rothstein: *Vad bör staten göra?*, 2:a upplagan

Olof Petersson: *Statsbyggnad*, 3:e upplagan

Leif Lewin: *"Bråka inte!"*, 2:a upplagan

Magnus Klofsten: *Den nya affärsplattformen*, 2:a upplagan

Inger Enkvist: *Feltänkt*, 3:e upplagan, pocket

Karl Magnus Johansson (red): *Sverige i EU*, 2:a upplagan

Nathan Rosenberg och LE Birdzell Jr: *Västvärldens väg till välstånd*, 2:a upplagan, pocket

Rolf Lind (red): *Ledning av företag och förvaltningar*, 3:e upplagan

Globaliseringstema för forskare och företagsledare

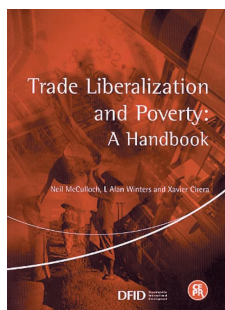
CEPR-samarbetet

SNS har sedan mitten av 1990-talet ett samarbete med det europeiska forskarnätverket, CEPR, Centre for Economic Policy Research. CEPR (med säte i London) inkluderar ca 600 akademiskt verksamma forskare, främst nationalekonomer, och har en betydande bok- och rapportutgivning kopplad till en bred mötes- och konferensverksamhet.

SNS och CEPR:s samarbete täcker såväl forskning som bokutgivning och mötes- och konferensverksamhet.

I maj 2002 anordnade SNS tillsammans med CEPR och det amerikanska NBER, National Bureau of Economic Research, en forskningskonferens i Stockholm, *International Seminar on International Trade: Challenges to Globalization*, med många ledande forskare inom området. Vetenskapliga organisatörer var *Robert Baldwin*, University of Wisconsin-Madison, och *Alan Winters*, University of Sussex. Bland deltagarna märktes bl a *Robert Lipsey*, City University of New York, som presenterade ett papper om direktinvesteringars effekter på hemlandets och värdlandets ekonomier, och *Kimberly Ann Elliott*, Institute for International Economics i Washington, som granskade globaliseringskritikernas argument. Forskningspapperen kommer att publiceras i NBER:s bokserie vid University of Chicago Press.

I samband med forskningskonferensen ordnades också ett utåtriktat möte där *Anthony Venables*, London

Professorerna Anthony Venables och Alan Winters vid presentationen av två globaliseringsböcker i maj 2002.

School of Economics, och Alan Winters presenterade var sin studie, *Making Sense of Globalization: A Guide to the Economic Issues*, respektive *Trade Liberalization and Poverty: A Handbook*.

Forskare från CEPR:s nätverk har också medverkat i flera SNS-konferenser under året ■

"Storasyster" fyllde 60 år

SNS systerorganisation i USA, Committee for Economic Development, var en förebild när SNS skapades 1948. Vid 60-årsjubileet i maj 2002 samlades företagsledare, politiker och forskare kring temat *The Economics and Politics of Globalization* i New York. Hans Tson Söderström medverkade i en av panelerna och framhöll betydelsen av frihandel, inte minst i ljuset av den pågående konflikten om amerikanska ståltullar ■

Vera Pires Coelho, Jere Lahti, Hans Tson Söderström och Linda Distleral i paneldiskussion om Expanding International Trade and Investment: Providing Opportunities for Economic Growth and Higher Incomes.

SNS systerorganisationer inom Network of Private Business Organizations

- Centre for Finnish Business and Policy Studies, EVA (Finland)
- Circulo de Empresarios (Spanien)
- Committee for Economic Development (USA)
- Committee for Economic Development of Australia
- Forum de Administradores de Empresas (Portugal)
- Institut de l'Entreprise (Frankrike)
- Institut der deutschen Wirtschaft (Tyskland)
- Keizai Doyukai (Japan)
- Stichting Maatschappij en Onderneming (Nederländerna)

Ordförande

Göran Ennerfelt, Axel Johnson AB

Vice ordförande

Anna Hedborg, Riksförsäkringsverket

Vice ordförande

Jacob Palmstierna, Crédit Suisse First Boston

Förtroenderådet är SNS högsta beslutande organ med för närvarande 115 valda ledamöter. Ordförandena i lokalgruppernas styrelser är därutöver självskrivna ledamöter av rådet. Rådet sammanträder två gånger per år.

Hedersledamöter

Tore Browaldh 1988
Claes Dahlbäck 1999
Erik Dahmén 1990
Gustaf Douglas 1998
Stig Ramel 1993
Sven H Salén 1997
Marcus Storch 1997
Sven Söderberg 1996
Lars-Erik Thunholm 1988
Jan Wallander 1990

Övriga valda ledamöter

Inga-Britt Ahlenius, Riksrevisionsverket
Carl Ameln, LKAB
Antonia Ax:son Johnson, Axel Johnson AB
Erik Belfrage, SEB
Lars M Berg, Net Insight
Lars Bergman, Handelshögskolan i Stockholm
Hans Bergström, Dagens Nyheter
Nils Gunnar Billinger, Post- och telestyrelsen
Johan Björkman, Skanditek
Staffan Bohman, Sapa

Mona Boström, Landstinget Halland
Bengt Braun, Bonnier AB
Tomas Bruce, Fortum Power and Heat
Hans Brundin, Siemens Building Technologies
Peggy Bruzelius
Håkan Bryngelson, Vasakronan
Birgitta Böhlén, Försvarets Materielverk
Madeleine Caesar, KK-stiftelsen
Fredrik Cappelen, Nobia Nordisk Bygginteriör
Maria Curman, Bonnier Förlags AB
Agneta Dreber, Livsmedelsföretagen (Li)
Lars Engwall, Uppsala universitet
Per Eriksson, Vinnova
Per-Olof Eriksson
Roland Fahlin
Kjell-Olof Feldt
Eva Fernvall, Vårdförbundet
Ulrika Francke, SBC
Thomas Franzén, Riksgäldskontoret
Per From, AstraZeneca
Christer Gardell, Amaranth Capital Advisory
Eva Gidlöf, Inveritas
Sören Gyll, Svenskt Näringsliv
Lars Gårdö, 3i
Lennart Hagelin, AB Svensk Stiftelseförvaltning
Sven Hagströmer, Investment AB Öresund
Carl B Hamilton, Handelshögskolan i Stockholm
Tom Hedelius, Industrivärden
Clas Åke Hedström, Sandvik

Bjarne Holmquist, Gunnebo
Roger Holtback, Holtback & Partner AB
Staffan Håkanson, Bombardier Transportation
Ulf Jakobsson, IUI
Kjell Jansson, Tullverket
Urban Jansson, Proffice
Gösta Jedberger, Praktikertjänst
Leif Johansson, Volvo
Lars G Josefsson, Vattenfall
Peter Kleen, Kommerskollegium
Gerhard Larsson, Landshövding Väster-norrlands län
Hans Larsson
Per E Larsson, OM
Maria Lilja
Assar Lindbeck, IIES, Stockholms universitet
Anders Lindström, Upplands Motor Holding
Fredrik Lundberg, L. E. Lundbergföretagen
Nils Lundgren, Veraciter
Bernt Magnusson, Swedish Match
Johan Malmquist, Getinge
Sverker Martin-Löf, SCA
Anders Milton, Röda korset
Arne Mårtensson, Handelsbanken
Tomas Nicolin, Tredje AP-fonden
Lennart Nilsson, AP-fastigheter
Sven-Christer Nilsson, Startupfactory
Anders Nyrén, Industrivärden
Stefan Persson, H&M
Lars-Eric Petersson, Skandia
Susanna Popova
Lars Ramqvist, Skandia

Clas Reuterskiöld, Industrivärden
 Bengt Rydén, OM
 Björn Savén, Industri Kapital
 Melker Schörling, Securitas
 Jan Sjöqvist, Swedia Networks
 Ingemar Skogö, Vägverket
 Michael Sohlman, Nobelstiftelsen
 Anitra Steen, Systembolaget
 Olof Stenhammar, OM
 Ingemar Ståhl, Lunds universitet
 Lennart Sundén, Swedish Match

Jan-Erik Sundgren, Chalmers Tekniska
 Högskola
 Bo Sundquist, Uppsala Universitet
 Björn Svedberg
 Kjell Svensson, Cardo
 Roland Svensson, Coop Norden
 Bo Södersten, Internationella Handelshög-
 skolan i Jönköping
 Sverker Sörlin, SISTER
 Daniel Tarschys, Stockholms universitet
 Lars H Thunell, SEB
 Michael Treschow, Ericsson

Christina Ullenius, Karlstads universitet
 Gabriel Urwitz, Segulah
 Anders Wall, Beijerinvest
 Jacob Wallenberg, SEB
 Bengt Westerberg, Vetenskapsrådet
 Sten Westerberg, Nordea Securities
 Kerstin Wigzell, Socialstyrelsen
 Lars Wohlin
 Björn Wolrath, Momentum
 Carl Johan Åberg
 Erik Åsbrink

Nya i förtroenderådet 2002 (valda ledarmöter; lokalgruppsordförande se s 25)

Ingemar Skogö

Susanna Popova

Per From

Christina Ullenius

Nils Gunnar Billinger

Gösta Jedberger

Maria Curman

Fredrik Cappelen

Inga-Britt Ahlenius

Per Eriksson

Ulrika Francke

Lokalgruppsordförande 2002

Roger Ankarbranth, Bendiro
 (Finnveden)
 Axel G Beselin (Lissabon)
 Sven Björkman, SEB (Göteborg)
 Erik Brolén, Motor AB Halland
 (Halmstad)
 Max Broman, Bromans konsult & fastig-
 heter AB (Uppsala)
 Jan O Cedwall, Thorsman & Co
 (Nyköping)
 Michael Daun, Fluidminds (Bryssel)
 Claes Ericson, Handelsbanken
 (Jönköping)
 Bengt Fredäng, Trima (Sundsvall)
 Anders Furbeck, LKAB (Luleå)
 Anders Grahn, GHl (Örnsköldsvik)
 Ralph Hellman, Stenqvist (Madrid)
 Erik Häggglöv, Sparbanken Nord (Piteå)

Ola Johnsson, LKAB (Kiruna)
 Bengt Jäderholm, Vägverket
 (Borlänge/Falun)
 Tord Kyhlstedt, Electrolux (Tokyo)
 Hans Lander, Örebro Bostäder (Örebro)
 Göran Landerdahl, Advokatfirman
 Landerdahl AB (Västerås)
 Jan-Olof Lindberg, Öhrlings
 Coopers&Lybrand (Gävle/Sandviken)
 Åke Lönnberg, IMF (Washington)
 Roland Möller (Frankfurt)
 Nils Nilsson, Högskolan i Kalmar
 (Kalmar)
 Stig Nilsson, Ernst&Young (Helsingborg)
 Björn Ogard, Samhall Gripen (Malmö)
 Anders Rahm, Östgöta Brandstodsbolag
 (Linköping)
 Ulf Riese, Handelsbanken (Stockholm)
 Lars Erik Roos, Holmen Paper
 (Hallstavik)

Leif Rönnbäck, LKAB (Malmberget)
 Mati Sallert, Boliden (Skellefteå)
 Robert Serén, Ericsson (Helsingfors)
 Marie Simonsson, Almi Jämtland
 (Östersund)
 Bengt B:son Sjögren, InnoVisions Group
 (Chicago)
 Robert Stenram, Swedbank (London)
 Mitsuru Suzuki, Växjö universitet
 (Växjö)
 Anders Söderholm, Handelshögskolan i
 Umeå (Umeå)
 Peder Treschow, Karsholms Gods
 (Kristianstad)
 Ines Uusmann, Boverket (Karlskrona)
 Anders Åberg, Advokatfirman Vinge
 (Paris)
 Håkan Åström, ABB (Zürich)
 Kjell Öhman, Föreningssparbanken
 (Skövde)

SNS Vetenskapliga Råd medverkar till utformningen av SNS forskningsstrategi. Rådet bidrar också till att stärka SNS kontakter med det svenska och internationella forskarsamhället.

Under året har rådet diskuterat olika angelägna ämnen för SNS framtida forskning. Flera av ledamöterna betonade betydelsen av att undersöka avregleringar och konkurrensutsättning. Konkreta fallstudier behövs för att analysera om ökad konkurrens verkligen leder till ökad effektivitet.

Ett återkommande ämne i Vetenskapliga rådets diskussioner gäller det europeiska perspektivet i SNS forskning. SNS har stora möjligheter att utveckla sin roll som forum för Europafrågor i Sverige, inte minst som träffpunkt för samhällsforskare från olika ämnen och universitetsorter.

SNS Vetenskapliga Råd 2002

Lars Calmfors (ordförande), professor vid Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet

Per Davidsson, professor i företagsekonomi, särskilt entreprenörskap, Internationella Handelshögskolan i Jönköping

Tore Ellingsen, professor i nationalekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm

Lauri Karvonen, professor i statsvetenskap vid Åbo akademi

Rolf Ohlsson, professor i ekonomisk historia vid Lunds universitet

Lars Bergman, professor i nationalekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm, adjungerad till rådet.

Tore Ellingsen

Lauri Karvonen

Lars Calmfors

Lars Bergman

Rolf Ohlsson

Per Davidsson

Forskarnätverket

SNS associerade forskare bildar ett informellt nätverk i vilket också forskarna i SNS Förtroenderåd och Vetenskapliga Råd ingår. Deras gemensamma nämnare är den höga akademiska kompetensen och en forskningsprofil som motsvarar SNS intresseinriktning. Samtliga talar också något skandinaviskt språk.

ASSOCIERADE FORSKARE 2002/2003

Professor *Eirik S Amundsen*, Universitetet i Bergen
Professor *Torben M Andersen*, Århus universitet
Docent *Fredrik Andersson*, Lunds universitet
Ekon dr *Anders Anell*, Inst för hälso- och sjukvårdsekonomi (IHE)
Professor *Thomas Aronsson*, Umeå universitet
Docent *Li Bennich-Björkman*, Uppsala universitet
Docent *Erik Berglöv*, SITE, Handelshögskolan i Stockholm
Professor *Clas Bergström*, Handelshögskolan i Stockholm
Professor *Anders Björklund*, Stockholms universitet
Professor *Magnus Blomström*, Handelshögskolan i Stockholm
Docent *Benny Carlson*, Lunds universitet
Professor *Bo Carlsson*, Case Western University
Professor *Charles Edquist*, Linköpings universitet
Professor *Per-Anders Edin*, Uppsala universitet
Professor *Peter Englund*, Handelshögskolan i Stockholm
Fil dr *Lena Ewertsson*, JMG, Göteborgs universitet
Docent *Peter Fredriksson*, Uppsala universitet
Fil dr *Mattias Ganslandt*, IUI
Professor *Thorvaldur Gylfason*, Islands universitet
Professor *Anita Göransson*, Göteborgs universitet
Professor *Magnus Henrekson*, Handelshögskolan i Stockholm
Professor *Sören Holmberg*, Göteborgs universitet
Professor *Bengt Holmström*, Massachusetts Institute of Technology
Professor *Lars Hultkrantz*, Högskolan Dalarna
Docent *Peter Högfeldt*, Handelshögskolan i Stockholm
Professor *Merle Jacob*, Handelshögskolan i Köpenhamn
Docent *Karl Magnus Johansson*, Södertörns Högskola
Professor *Bengt Kriström*, Umeå universitet
Professor *Christer Lundh*, Lunds universitet
Docent *Eva M Meyersson Milgrom*, Stanford University
Docent *Ulrika Mörth*, Stockholms universitet
Professor *Hanne Marthe Narud*, Universitetet i Oslo
Professor *Jan-Evert Nilsson*, Blekinge Tekniska Högskola
Fil dr *Erik Norrman*, Lunds universitet
Docent *Sten Nyberg*, Stockholms universitet
Professor *Peder J Pedersen*, Århus universitet
Fil dr *Dan-Olof Rooth*, Högskolan i Kalmar
Fil dr *Ingrid Schild*, Umeå universitet
Professor *Göran Skogh*, Linköpings universitet
Professor *Eivind Smith*, Universitetet i Oslo
Docent *Johan Stennek*, IUI
Professor *Bengt Stymne*, Handelshögskolan i Stockholm
Docent *Patrik Söderholm*, Luleå tekniska universitet
Professor *Lars Söderström*, Lunds universitet
Professor *Örjan Sölvell*, Handelshögskolan i Stockholm
Fil dr *Jonas Tallberg*, Lunds universitet
Professor *Gunnar Törnqvist*, Lunds universitet

ÖVRIGA EXTERNA FORSKARE

Professor *Zoltan Acs*, University of Baltimore
Professor *Claes G Alvstam*, Handelshögskolan i Göteborg
Professor *David Audretsch*, Indiana University
Professor *Vernon Bogdanor*, University of Oxford
Professor *Michele Boldrin*, Universidad Carlos III, Madrid
Doktorand *Per Broomé*, Malmö högskola
Professor *James M Buchanan*, Center for Study of Public Choice, Fairfax, Virginia
Professor *Roger D Congleton*, Center for Study of Public Choice och George Mason University, Fairfax, Virginia
Jur dr *Per Cramér*, Handelshögskolan i Göteborg
Doktorand *Maria Edström*, JMG, Göteborgs universitet
Professor *Theodore Eisenberg*, Cornell University
Universitetslektor *Denny Ellerman*, Massachusetts Institute of Technology
Professor *Henry Etzkowitz*, State University of New York
Professor *Maryann Feldman*, University of Toronto
Fil dr *Martin Flodén*, Handelshögskolan i Stockholm
Professor *Raymond Florax*, Free University of Amsterdam
Professor *Luke Georgiou*, University of Manchester
Professor *Peter Hall*, University of London
Fil dr *Martin Hill*, Handelshögskolan i Stockholm
Professor *Lennart Hjalmarsson*, Göteborgs universitet
Professor *Bernd Huber*, Ludwig Maximilian Universität, München
Jur dr *Jan Kjellgren*, Linköpings universitet
Professor *Magnus Klofsten*, Linköpings universitet
Professor *Kai Konrad*, Freie Universität, Berlin
Professor *Alan Krueger*, Princeton University
Fil dr *Per Kågeson*, Svenska Naturskyddsföreningen
Professor *Leif Lewin*, Uppsala universitet
Professor *Thomas Lindh*, Uppsala universitet
Professor *Rutger Lindahl*, Göteborgs universitet
Professor *Robert E Lipsey*, NBER, New York
Fil dr *Karl-Johan Lundquist*, Lunds universitet
Professor *Jonathan R Macey*, Cornell University
Professor *Dennis C Mueller*, Universität Wien
Tf professor *Per Månsson*, Göteborgs universitet
Fil dr *Jan-Eric Nilsson*, VTI
Professor *Claes Norberg*, Lunds universitet
Professor *Johan P Olsen*, Universitetet i Oslo
Professor *Luigi Orsenigo*, Università Bocconi, Milano
Professor *Walter Powell*, Stanford University
Professor *Cliff Pratten*, University of Cambridge
Professor *Jørn Rattsø*, Norges Teknisk-naturvetenskapliga universitet, Trondheim
Doktorand *Johanna Romare*, Linköpings universitet
Professor *Nathan Rosenberg*, Stanford University
Professor *Sheldon Rothblatt*, University of California, Berkeley
Adj professor *Hans-Fredrik Samuelsson*, Handelshögskolan i Göteborg
Professor *Allen Schick*, University of Maryland och The Brookings Institution
Fil dr *Lena Schröder*, Stockholms universitet
Professor *Hans Sjögren*, Linköpings universitet
Professor *Sven-Erik Sjöstrand*, Handelshögskolan i Stockholm
Professor *Dennis Snower*, Birkbeck College, London
Docent *Ann-Charlotte Ståhlberg*, Stockholms universitet
Professor *Stefan Sundgren*, Svenska Handelshögskolan i Vasa
Professor *Roy Thurik*, Erasmus University, Rotterdam
Professor *Nils Wahl*, Stockholms universitet
Professor *R Kent Weaver*, The Brookings Institution
Professor *Clas Wihlborg*, Handelshögskolan i Köpenhamn

SNS forskning är tillämpad och policyinriktad. Syftet är att bidra med vetenskapligt baserat underlag för debatt och beslut i viktiga samhällsfrågor.

Forskningen bedrivs av akademiskt välmeriterade svenska och utländska forskare i samarbete med en forskningsledare från SNS. Forskarna åtnjuter full akademisk frihet. SNS Vetenskapliga Råd medverkar vid sökandet efter lämpliga

forskare. Flertalet projekt följs av en referensgrupp sammansatt av bl a företrädare för SNS medlemsföretag. Merparten av SNS forskning bedrivs inom tre huvudområden: Ekonomisk politik för tillväxt, Välfärdsstat i omvandling och Politikens spelregler. Här till kommer särskilda studier som faller utanför dessa områden. Projekt bedrivna under 2002 och påbörjade 2003 framgår av sammanställningen nedan, liksom projekt under beredning ■

Projekt	Huvudansvarig forskare (SNS-ansvarig)	Övriga forskare	Referensgrupps-ordförande
1. EKONOMISK POLITIK FÖR TILLVÄXT			
SNS Ekonomiråd 2002 <i>Projekttid: 2001–2002, avrapport: jan 2002</i>	<i>Pontus Braunerhjelm</i>	Mattias Ganslandt, Sten Nyberg, Johan Stennek, Nils Wahl	
SNS Ekonomiråd 2003 <i>Projekttid: 2002–2003, avrapport: jan 2003</i>	<i>Hans Tson Söderström</i>	Erik Berglöf, Bengt Holmström, Peter Högfeldt och Eva Meyersson Milgrom	
Universitetens betydelse för nationell konkurrensförmåga och regional utveckling <i>Projekttid: 1997–2003, avrapport: svensk rapport april 2000; medlemskonferensen hösten 2000; internationell publikation 2003</i>	<i>Sverker Sörlin, Gunnar Törnqvist (Jan-Olof Edberg)</i>	Henry Etzkowitz, Raymond Florax, Peter Hall, Nathan Rosenberg, Sheldon Rothblatt m fl	
Kluster, industriell dynamik och sysselsättningsutveckling <i>Projekttid: 2000–2003</i>	<i>Pontus Braunerhjelm</i>	Bo Carlsson, Per Thulin	
Ny dynamik i det svenska innovations-systemet <i>Projekttid: 2001–2005</i>	<i>Göran Arvidsson</i>	Henry Etzkowitz, Luke Georgiou, Merle Jacob, Magnus Klofsten, Jan-Evert Nilsson, Luigi Orsenigo, Ingrid Schild m fl	Sven-Christer Nilsson
Den nya ekonomiska geografin <i>Projekttid: 2002–2005</i>	<i>Pontus Braunerhjelm</i>	David Audretsch, Bo Carlsson, Maryann Feldman, Christian Helgesson, Walter Powell m fl	
Elektronisk kommunikation <i>Projekttid: 2002–2003</i>	<i>Lars Hultkrantz (Stefan Sandström)</i>	Lena Ewertsson	Ann-Marie Nilsson
Entrepreneurship growth and entrepreneurial values in society <i>Projekttid: 2002–2005</i>	<i>Pontus Braunerhjelm</i>	Zoltan Acs, David Audretsch, Bo Carlsson, Per Thulin, Roy Thurik m fl	
Donationer, forskning, entreprenörer och ekonomisk tillväxt <i>Projekttid: 2002–2003</i>	<i>Pontus Braunerhjelm</i>	Zoltan Acs, Jan Kjellgren, Johanna Romare, Hans Sjögren, Göran Skogh	Michael Sohlman

Projekt	Huvudansvarig forskare (SNS-ansvarig)	Övriga forskare	Referensgrupps-ordförande
---------	---------------------------------------	-----------------	---------------------------

2. VÄLFÄRDSSTAT I OMVANDLING

SNS Valfärdspolitiska råd 2002 <i>Projekttid: 2001–2002, avrapp: nov 2002</i>	<i>Christer Lundh</i> (Göran Arvidsson)	Li Bennich-Björkman, Rolf Ohlsson, Peder J Pedersen, Dan-Olof Rooth	
SNS Valfärdspolitiska råd 2003 <i>Projekttid: 2001–2003</i>	(Göran Arvidsson)	Anders Björklund, Per-Anders Edin, Peter Fredriksson, Alan Krueger	
Den offentliga sektorns dimensionering och styrning <i>Projekttid: 1999–2002, avrapp: 2002</i>	<i>Per Molander</i>	Torben M Andersen, Martin Flodén, Jørn Rattsø, Dennis Snower, Ann-Charlotte Ståhlberg m fl	Kjell-Olof Feldt
Integration och mångfald i arbetslivet <i>Projekttid: 1999–2003, avrapp: mars 2001</i>	<i>Rolf Ohlsson</i> (Göran Arvidsson)	Per Broomé, Benny Carlson m fl	

3. POLITIKENS SPELREGLER

SNS Demokratiråd 2001 <i>Projekttid: 2000–2001, avrapp: juni 2001</i>	<i>Olof Petersson</i>	Karl Magnus Johansson, Ulrika Mörth, Daniel Tarschys	Sven H Salén
SNS Demokratiråd 2002 <i>Projekttid: 2001–2002, avrapp: juni 2002</i>	<i>Olof Petersson</i>	Sören Holmberg, Leif Lewin, Hanne Marthe Narud	Björn Svedberg
SNS Demokratiråd 2003 <i>Projekttid: 2002–2003</i>	<i>Olof Petersson</i>	Ulrika Mörth, Jonas Tallberg, Johan P Olsen	Björn Svedberg
SNS Författningsprojekt <i>Projekttid: 1999–2003, avrapp: successivt</i>	<i>Olof Petersson</i> <i>Per Molander</i> <i>Birgitta Swedenborg</i>	Karl-Göran Algotsson, Carsten Anckar, Dag Anckar, Roger D Congleton, Eivind Smith, Lauri Karvonen, Jan-Eric Nilsson, Allen Schick m fl	Björn Svedberg

4. SÄRSKILDA STUDIER

SNS Europa <i>Projekttid: 1999–2003</i>	<i>Rutger Lindahl</i> (Jan-Olof Edberg, Olof Petersson)	Claes G Alvstam, Per Cramér, Per Månsson, Hans-Fredrik Samuelsson, Clas Wihlborg	
Utvärdering av Securum <i>Projekttid: 1998–2002, avrapp: april 2002</i>	<i>Clas Bergström</i> <i>Peter Englund</i> <i>Per Thorell</i> (Stefan Sandström)	Theodore Eisenberg, Jonathan R Macey, Claes Norberg, Stefan Sundgren, m fl	Carl Johan Åberg
Global Climate Policy Analysis and Implications for the Swedish Energy Sector <i>Projekttid: 2000–2003</i>	<i>Marian Radetzki</i> <i>Lars Bergman</i> (Jan-Olof Edberg)	Eirik S Amundsen, Denny Ellerman, Lennart Hjalmarsson, Bengt Kriström, Per Kågeson, Patrik Söderholm	Thomas Korsfeldt
Svensk energipolitik och lärdomar för framtiden <i>Projekttid: 2003–2004</i>	<i>Marian Radetzki</i> (Jan-Olof Edberg)		
Fler kvinnor på ledande poster i näringslivet <i>Projekttid: 2001–2004</i>	<i>Göran Arvidsson</i> (Johanna Laurin)	Maria Edström, Anita Göransson, Magnus Henrekson, Pernilla Petrelius, Sven-Erik Sjöstrand m fl	Lars H Thunell

PROJEKT UNDER BEREDNING

SNS Ekonomiråd 2004	<i>Stefan Lundgren</i>		
Ägande och företagsstyrning	<i>Hans Tson Söderström</i>	Erik Berglöf, Bengt Holmström, Peter Högfeldt, Stefan Sandström	
Konkurrensproblem och konkurrenspolitik	<i>Birgitta Swedenborg</i>		

Konferenser, seminarier och utbildningar 2002

SNS arrangerar årligen i central regi drygt 50 konferenser, seminarier och utbildningar, som speglar SNS prioriterade områden inom forskning och bokutgivning. Basen är konferenser som kompletteras med snabbmöten och utbildningar. Utbudet 2002 var större än någonsin. Konferens-

avdelningen genomförde 40 konferenser, åtta måndagsklubbar, tre utbildningsmöten i Samhällsprogrammet, två möten i serien "Vård och omsorg", sammanlagt 53 möten (50 föregående år). Antalet deltagare uppgick till 4 150 (3 200 föregående år).

16 januari World Economic Outlook After September 11. Tamim Bayouimi. 85 deltagare 17 januari Samhällsprogrammet återförening. Michael Treschow. 42 deltagare 21 januari Måndagsklubb. Retail Banking – nischbanker och storbanker. Thomas Idermark. 40 deltagare 29 januari Förtroenderådets möte. Ordförande-möte. Ekonomirådets rapport. 213 deltagare 1 februari Kaliforniens elmarknad i kris – risk för svensk repris? Paul Joskow, Lars Bergman, Kjell Jansson m fl. 142 deltagare 7 februari Vård och omsorg, etapp 2 – ny teknologi. Ulf Pettersson, Thomas Ihre m fl. 35 deltagare 18 februari Måndagsklubb. Stockholm 750 år – staden igår, idag och i framtiden. Berit Svedberg, John Skår. 29 deltagare 7 mars SNS Vision. Tema: Riskkapital. Soki Choi, Christian Salamon, Jenny Helin, Yvonne Mårtensson, Jussi Saarinen, Eric Martin. 80 deltagare 15 mars Vad får en vd kosta? Jacob Wallenberg, Lars Otterbeck, Per-Olof Eriksson, Lars-Erik Forsgårdh. 68 deltagare	18 mars Måndagsklubb. Ledarskap i balans. Christian Berggren, Peggy Bruzelius. 33 deltagare 21–24 mars Vinterkonferensen 2002 i Åre. Olle Djerf, Irma Rosenberg, Lars Hultkrantz, Stefan Lundgren, Nils Lundgren. 42 deltagare 15 april Vårbudgeten. Jens Henriksson, Ingemar Hansson, Mats Kinnwall m fl. 74 deltagare 18 april Vård och omsorg, etapp 3. Kjell Thor m fl. 35 deltagare 22 april Vem styr? Regeringskansliet och myndigheterna. Per Molander, Jan-Eric Nilsson, Per Unckel. 145 deltagare 22 april Måndagsklubb. Medicinska framtidsvisioner. Ulf Pettersson. 30 deltagare 25 april Securum 10 år efter bankkrisen. Clas Bergström, Peter Englund, Per Thorell, Jan Kvarnström, Carl-Johan Åberg m fl. 80 deltagare 26 april Att förbättra demokratin. Robert Congleton, Björn von Sydow m fl. 49 deltagare 2 maj Kvinnochefsprojektet. Mediebilden av kvinnliga chefer i näringslivet. Maria Edström, Cecilia Stenshamn, Stig Hadenius, Anna Körnung, Carl-Johan Bonnier. 60 deltagare	2 maj Vårbar på Berns med de fyra nätverken Sysslingarnas, Transfer, United Spaces och Zedir.se. 280 deltagare 14 maj Hur stor ska den offentliga sektorn vara? Kjell-Olof Feldt, Torben Andersen, Ilija Batljan, Peter Eriksson, Chris Heister, Karin Pilsäter m fl. 95 deltagare 17 maj En aktie – en röst. Frukostseminarium. Lars-Erik Forsgårdh, Tor Marthin, Jacob Palmstierna, Marcus Storch. 54 deltagare 23 maj SNS Vision. Tema: Företagens samhällsansvar. Marianne Barner, Tonika Hirdman, Pontus Schultz. 70 deltagare 23 maj Globalisering. Alan Winters, Anthony Venables, Georg Andrén m fl. 60 deltagare 27 maj Entreprenörskonferens i samarbete med Esbri. Howard Aldrich, Jane Walerud, Luis Abascal, Ellen O'Connor, Widar Andersson. 120 deltagare 30 maj Skolkonferens. Metta Fjellner, Johnny Nilsson, Hans Bergström, Inger Enkvist, Hans Albin Larsson, Lennart Grosin. 103 deltagare 13 juni Roger Ferguson. Frukost i samarbete med Riksbanken. 24 deltagare
--	--	--

13 juni

Förtroenderådets möte. Ordförande-
möte. Demokratirådets rapport.
112 deltagare

16 augusti

Kvinnochefsprojektet. Rekrytering av
koncernstyrelser och karriärvägar.
Sven-Erik Sjöstrand, Pernilla Petrelius,
Anita Göransson.
58 deltagare

2 september

Måndagsklubb. Ombytta roller –
debatt om valdebatten. Peter Esaiasson,
Lars Engqvist, Gunilla Carlsson m fl.
43 deltagare

20 augusti

Sveriges bioteknikindustri i ett inter-
nationellt perspektiv. Bo Carlsson,
Gunnar Eliasson, Thomas Östros, Per
Eriksson m fl.
168 deltagare

22–23 augusti

Företagsledarkonferensen i Tylösand.
Björn Rosengren, Paul Romer, Cliff
Winston, Ann-Christin Nykvist, Eva
Fernvall m fl.
151 deltagare

6 september

Medlemskonferensen i Helsingborg.
Anders Dahlvig, Lars Jonung, Anne-
Marie Pålsson m fl.
174 deltagare

11 september

SNS Stockholm. Demokratirådets
rapport. Ulf Adelsohn, Jesper Bengtsson,
Olof Petersson, Sören Holmberg.
80 deltagare

12 september

Nätverk om nätverk. På Berns.
Marianne Nivert, Michael Treschow,
Lee Wermelin.
180 deltagare

16 september

Valanalys. Lena Askling, Mats
Johansson, Johan Pehrson, Jöran
Hägg-lund, Ewa Larsson, Göran
Hägglund, Per Unckel, Mats
Einarsson, Bengt Westerberg.
80 deltagare

18–21 september

Utbildning. Samhällsprogrammet,
etapp 1. Olof Petersson, Erik Fichtelius,
Annika Ström-Melin, Carl-Johan Bonnier
och Marianne Nivert m fl.
18 deltagare

19 september

Feltänkt! Seminarium Bok &
Bibliotek. Inger Enkvist.
78 deltagare

20 september

Sociala fällor och tillitens problem.
Seminarium Bok & Bibliotek. Bo
Rothstein.
45 deltagare

20 september

Skola eller kommunal ungdoms-
omsorg. Seminarium Bok &
Bibliotek. Hans Albin Larsson.
15 deltagare

22 september

Demokrati utan ansvar. Seminarium
Bok & Bibliotek. Olof Petersson.
30 deltagare

27 september

Författningsprojektet. Konferens om
EU:s framtid och internationellt fors-
karseminarium. Lena Hjelm-Wallén,
Cecilia Malmström, Wernon Bogda-
nor, Johan P Olsen.
93 deltagare

30 september

Måndagsklubb. Näringslivets
Garbo. Johan Björkman.
41 deltagare

9 oktober

Det ekonomiska läget. Anne
Krueger, Bosse Ringholm, Lars
Heikensten, Ingemar Hansson m fl.
142 deltagare

14 oktober

Global Climate Policy and Implica-
tions for Sweden. Denny Ellerman,
Marian Radetzki m fl.
89 deltagare

17–19 oktober

Utbildning. Samhällsprogrammet,
etapp 2. Björn von Sydow, Urban
Bäckström, Margareta Winberg m fl.
18 deltagare

22 oktober

Bortom dot.com-företagen. Klas
Eklund, Sven-Christer Nilsson m fl.
41 deltagare

28 oktober

Måndagsklubb. EMU-debatten kan
börja! Nils Lundgren, Thomas
Franzén.
33 deltagare

13–16 november

Utbildning. Samhällsprogrammet,
etapp 3. Rolf Gustavsson, Sven-Olof
Petersson, Sixten Korkman, Olle
Schmidt, Sven Norberg m fl.
18 deltagare

18 november

Fungerar elmarknaden? Lars Bergman,
Kjell Jansson, Yvonne Fredriksson,
Lars Josefsson, Jan Magnusson, Lars
Erik Roos m fl.
130 deltagare

19 november

Tio år sedan kronan föll. Carl Bildt,
Urban Bäckström, Bengt Dennis, Lars
Heikensten m fl.
118 deltagare

20 november

Seminarium om europeiska folkom-
röstningar. Representanter för riks-
dagspartierna samt experter från
Baltikum och Skandinavien.
58 deltagare

22 november

Kvinnochefsprojektet. Rekrytering av
koncernstyrelser. Lunchseminarium.
Pernilla Petrelius och Peggy Bruzelius.
73 deltagare

25 november

Måndagsklubb. Ledarskap i kristid.
Michael Treschow.
43 deltagare

28 november

Välfärdspolitiska rådets rapport:
Arbete? Var god dröj! Christer Lundh, Li
Bennich-Björkman, Rolf Ohlsson m fl.
112 deltagare

28 november

SNS Vision. Tema: Kreativitet och
innovationskraft. Ernst Billgren, Jacob
Palmstierna, Jane Walerud m fl.
180 deltagare

4 december

Vad betyder upplevelsen för välfärd
och tillväxt? Bengt Wahlström m fl.
48 deltagare

19 december

Kvinnochefsprojektet. Mediebilden
av kvinnliga chefer i näringslivet.
Maria Edström och Birgitta Johansson-
Hedberg.
87 deltagare

Bredd, djup och arbetsglädje

Jan-Olof Edberg

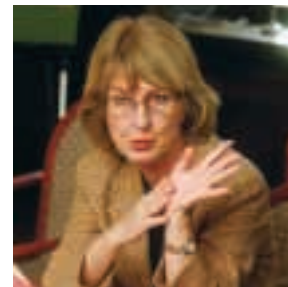
Anna-Maria Nilsson

Barbro Andersson

Olof Petersson

Birgitta Wijkman

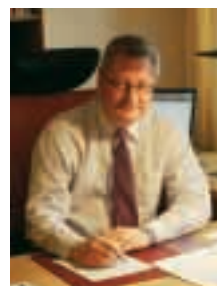
Anna Wabréus

Torgny Wadensjö

Marie Ottosson

Stefan Lundgren

Helena Hegardt, i bakgrunden Gabriella Stjärnborg

Kerstin Lundgren

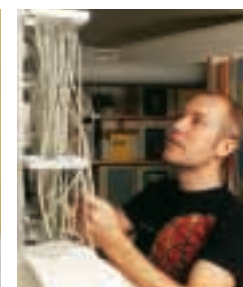
Ingela Hallingstam

Marian Radetzki

Louise Berg-Pouron

Allan Seppa

Pontus Braunerhjelm

Gabriella Stjärnborg

Jan-Olof Edberg och
Helena Gullström

Ulrika Stuart

Göran Arvidsson

Christian Helgesson

Nadja Zaier och
Anita Angelryd

Margareta Matz

Alma Zunic

Katarina Ström

Per Thulin

Christina Rosengren

Niklas Lenner

Stefan Sandström

Pernilla Norlin

Susanne Franchi och
Håkan Jacobsson

Hans Tson Söderström

Birgitta Swedenborg

Katarina Ström och Johanna Laurin

Stina Färje

Barbro Andersson – VD-sekreterare
 Anita Angelryd – ekonomiassistent
 Göran Arvidsson – organisationschef/forskningsledare
 Louise Berg-Pouron – projektledare, konferenser och utbildningar
 Pontus Braunerhjelm – forskningsledare
 Jan-Olof Edberg – finanschef
 Susanne Franchi – medlems- och registeransvarig
 Stina Färje – projekt- och konferensassistent
 Helena Gullström – projektledare
 Ingela Hallingstam – receptionist
 Maria Hedström – kamrer
 Helena Hegardt – redaktionschef
 Christian Helgesson – forskningsassistent
 Håkan Jacobson – projektledare, lokalgrupper
 Johanna Laurin – projektledare/forskningsassistent
 Niklas Lenner – vaktmästare/receptionist
 Kerstin Lundgren – förlagsredaktör
 Stefan Lundgren – verkställande direktör
 Margareta Matz – ekonomichef
 Anna-Maria Nilsson – chef SNS medlemsverksamhet
 Pernilla Norlin – informationsstrateg
 Marie Ottosson – informationsredaktör SNS Förlag
 Olof Petersson – forskningsledare
 Marian Radetzki – forskningsledare
 Christina Rosengren – chef konferenser och utbildningar
 Stefan Sandström – forskningsledare
 Allan Seppa – IT-ansvarig, webmaster
 Gabriella Stjärnberg – förlagsredaktör
 Katarina Ström – konferensadministratör
 Ulrika Stuart – informationschef
 Birgitta Swedenborg – forskningsledare
 Hans Tson Söderström – forskningsledare
 Per Thulin – forskningsassistent
 Anna Wabréus – marknadsansvarig SNS Förlag
 Torgny Wadensjö – chef SNS Förlag
 Birgitta Wijkman – personalsekreterare
 Nadja Zaier – ekonomiassistent
 Alma Zunic – forskningsassistent

Tjänstlediga:
 Åsa Ahlin
 Petra Larsson
 Rebecca Rabbie

20 000 fristående beslut bakom intäkterna

SNS samlade rörelseintäkter för 2002 uppgick till 49,8 mkr. Av cirkeldiagrammet nedan framgår hur dessa intäkter fördelade sig på de olika verksamhetsgrenarna. Under det gångna året bidrog ca 250 företag, myndigheter och organisationer samt nära 4 000 personliga medlemmar till SNS grundfinansiering. Därutöver bidrog 20 forskningsråd och stiftelser samt ett 70-tal företag och myndigheter till den särskilda projektfinansieringen. Konferenser, seminarier och utbildningsprogram attraherade drygt 4 000 deltagare, och över 11 000 bokläsare bidrog till finansieringen av SNS Förlag. Totalt krävs det således under ett år nära 20 000 fristående beslut för att säkra SNS finansiering.

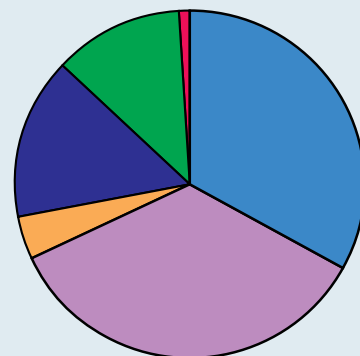
Måhända vore det mer praktiskt, och förknippat med mindre

ansträngning, om ett fåtal stora finansiärer långsiktigt förband sig att säkra verksamhetens finansiering. Men det vore definitivt inte bra för SNS oberoende och integritet. Med nuvarande finansieringssystem garanteras en balans mellan många olika delfinansiärer. Denna balans är en poäng i sig – SNS är inte och vill inte vara något särintresse och går inte någons ärenden. Dessutom är det breda intresse som SNS röner via bokköpare, konferensdeltagare, medlemmar och forskningsfinansiärer ett kvitto på dess relevans och betydelse i samhällsdebatten. Det är endast genom att ständigt ta upp de viktigaste samhällsfrågorna och producera god forskning, läsvärda böcker och intressanta konferenser som SNS har ett existensberättigande. Och detta prövas alltså varje nytt år av tusentals beslutsfattare ■

SNS finansiering 2002

Totalt 49,8 Mkr

- Företags-, myndighets- och organisationsmedlemmar 33 %
- Forskningsbidrag 35 %
- Bokförsäljning 15 %
- Personliga medlemmar 4 %
- Avgifter för konferenser och utbildning 12 %
- Övrigt 1 %

Forskningsfinansiärer

Företag, myndigheter och organisationer som under 2002 bidragit till särskilda SNS-projekt

ABB
Akademiska Hus
Alecta
AMF Pension
Andra AP-fonden
Apoteket
AstraZeneca
Axel Johnson
Bergman & Beving
Bonnier AB
Carl Bennet AB
Cardo
Citibank
EDF
Elanders
Electrolux
Ericsson
Ernst & Young
Fjärde AP-fonden
Fortum Kraft
FöreningsSparbanken
Första AP-fonden
Graninge
Göteborg Energi
Handelsbanken
Holmen
ICA
Industri Kapital
Industrivärden
Investment AB Öresund
Investor
Konkurrensverket
Nordea
Nutek
Nynäs Petroleum
OM
Pharmacia Sverige
Post- och telestyrelsen
Posten

Praktikertjänst
Ratos
Riksförsäkringsverket
Riksskatteverket
Robur
Sapa
SBAB
SBC
SCA
Scania
SEB
Skandia
Skanska
Skellefteå Kraft
SKF
Skolverket
Statens Energimyndighet
Statskontoret
Sveaskog
Svensk Energi
Svenska ESF-rådet
Svenska Kolinstitutet
Svenska Kraftnät
Svenska Shell
Svenska Spel
Svenska Statoil
Sydkraft
Systembolaget
Söderenergi
TeliaSonera
Teracom
Tredje AP-fonden
Unisys
UPC Sverige
Uppsala Energi
Vasakronan
Vattenfall
Venantius
Vin & Sprit
Volvo
Vårdförbundet
Västerås Energi & Vatten
Öhrlings PricewaterhouseCoopers
Öresundskraft

Forskningsråd, stiftelser m fl som lämnat anslag till SNS forskning under 2002

Axel och Margret Ax:son
Johnsons stiftelse
Forskningsrådet för arbetsliv
och socialvetenskap
Foundation for Economics
and Law
Jan Wallanders och Tom Hedelius
stiftelse för samhällsvetenskaplig
forskning
Knut och Alice Wallenbergs
stiftelse
Marianne och Marcus
Wallenbergs stiftelse
Riksbankens Jubileumsfond
Stiftelsen för kunskaps- och
kompetensutveckling
Stiftelsen Marcus och Amalia
Wallenbergs Minnesfond
Sven och Dagmar Saléns Stiftelse
Sydkrafts forskningsstiftelse
Tore Browaldhs stiftelse för
vetenskaplig forskning och
undervisning
Torsten och Ragnar Söderbergs
Stiftelser
Vinnova
Ångpanneföreningens forsknings-
stiftelse

Balans- och resultaträkningar

BALANSRÄKNING (TKR)	2002	2001	RESULTATRÄKNING (TKR)	2002	2001
TILLGÅNGAR			Rörelseintäkter		
Anläggningstillgångar			Nettoomsättning	49 843	47 025
Immateriella anläggningstillgångar			Rörelseintäkter	49 843	47 025
Varumärken samt liknande rättigheter	300	–	Rörelsekostnader		
Byggnader och mark	14 793	15 031	Externa kostnader	–26 897	–23 388
Inventarier samt konst	806	935	Personalkostnader	–25 031	–23 127
Finansiella anläggningstillgångar			Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	–604	–770
Långfristiga värdepappersinnehav	23 835	38 543	Rörelsekostnader	–52 532	–47 285
Långfristiga fordringar	717	905	Rörelseresultat	–2 689	–260
Summa anläggningstillgångar	40 451	55 414	Finansiella poster		
Omsättningstillgångar			Resultat från finansiella anläggningstillgångar	–8 209	–3 576
Varulager m m			Ränteintäkter och liknande intäkter	296	396
Färdiga varor	2 531	2 425	Räntekostnader	–239	–350
Kortfristiga fordringar			Finansnetto	–8 152	–3 530
Kundfordringar	1 617	1 153	Resultat efter finansiella poster	–10 841	–3 790
Övriga fordringar	867	1 014	Årets resultat	–10 841	–3 790
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	935	869			
Kassa och bank	6 952	9 758			
Summa omsättningstillgångar	12 902	15 219			
Summa tillgångar	53 353	70 633			
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Bundet eget kapital					
Bundna reserver	310	310			
Fritt eget kapital					
Insatskapital	39 845	41 345			
Balanserat resultat	–335	3 454			
Årets resultat	–10 841	–3 790			
Summa eget kapital	28 979	41 319			
Avsättningar					
Avsättning för pensioner	–	1 123			
Långfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut	4 000	4 000			
Kortfristiga skulder					
Leverantörsskulder	900	1 442			
Övriga skulder	599	4 287			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18 875	18 462			
Summa kortfristiga skulder	20 374	24 191			
Summa eget kapital och skulder	53 353	70 633			
STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Ställda säkerheter					
Fastighetsinteckning	7 500	7 500			
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga			

Stockholm i mars 2003

Carl-Johan Bonnier ordförande	Lars Frithiof vice ordförande
Carl Bennet	Marianne Nivert
Hans Dalborg	Torsten Persson
Katja Elväng	Meg Tivéus
Ingemar Hansson	Stefan Lundgren verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits i mars 2003

Magnus Fagerstedt auktoriserad revisor	Bengt Rydén
---	-------------

Kommentar till balans- och resultaträkningen 2002

För 2002 redovisar SNS en betydande förlust. Resultatet blev -10 841 tkr. Även resultatet före finansiella poster visar på en förlust på ca 2,7 mkr. De här dystra siffrorna har i allt väsentligt två förklaringar. Huvudförklaringen är att värdepappersportföljen (som byggts upp som reserv för framtida forskningsprojekt) skrivits ned med ca 8 mkr. Det är emellertid i detta sammanhang viktigt att notera att samma forskningsreserver så sent som för två år sedan tillfördes 13,5 mkr i realiserade vinster i samband med utförsäljning av värdepapper efter det att styrelsen fattat beslut om nya placeringsregler. Resterande del av förlusten under det gångna året förklaras av engångskostnader i anslutning till vd-skiftet. Det samlade resultatet för SNS egentliga rörelse, dvs forskning, förlag, konferens,

utbildning och medlemsverksamhet har således gått runt även under 2002.

SNS sammantagna egna kapital i inledningen av 2003 kommer efter förra årets negativa resultat att uppgå till ca 29 mkr. De medel som tillfördes forskningen under jubileumsåren 1988 och 1998 uppgick nominellt till knappt 23 mkr. Trots de senaste årens något turbulenta utveckling på finansmarknaderna överstiger marknadsvärdet på aktuella placeringar således det ursprungliga insamlade kapitalet med ca drygt 25 procent. Därtill kommer ”dolda reserver” i fastigheterna på Sköldungagatan.

För 2003 är SNS mål att det redovisade resultatet ska vara i balans.

Jacob Wallenberg, Stefan Lundgren, Agneta Dreber, Meg Tivéus och Claes Dalborg vid stafettväxlingsmottagningen i januari 2003.

"... främja en saklig och konstruktiv samhällsdebatt ..."

§ 1. Ändamål

Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS) har till ändamål att främja en saklig och konstruktiv samhällsdebatt med tonvikt på frågor som rör näringslivet och dess roll i samhället, att verka för en samhällspolitik som skapar gynnsamma betingelser för det allmänna framtidskridandet på marknadsekonomins grund samt att främja ökad effektivitet och fördjupad samarbetsvilja i arbetslivet. Förbundet skall bedriva sin verksamhet obundet av intresseorganisationer och politiska partier.

§ 2. Verksamhetsformer

Förbundet verkar genom utredningar och vetenskaplig forskning, genom konferenser, genom studier och debatt i lokala grupper sammansatta av personer med intresse för förbundets ändamål samt genom publicering och spridning av resultaten från dessa verksamhetsfält.

§ 3. Förvaltning

Förbundets angelägenheter omhänderhas av ett förtroenderåd och en av förtroenderådet utsedd styrelse.

§ 4. Förtroenderådet

Ledamöter av förtroenderådet är dels ordförandena i de för förbundets ändamål verksamma lokalgrupperna, dels av förtroenderådet för en tid av högst fem år valda ledamöter. De senare skall uppgå till ett antal minst lika stort som antalet lokalgrupper och väljas av den del av förtroenderådet som utsetts genom val. Ledamotskap kan upphöra före mandattidens slut efter skriftlig uppsägning, som skall vara förtroenderådet tillhanda senast 14 dagar före ordinarie förtroenderådsmöte.

Avgår vald ledamot före mandattidens slut väljes ny ledamot för återstoden av nämnda tid.

Till hedersledamöter i förtroenderådet kan väljas speciellt förtjänta personer.

§ 5. Förtroenderådssammanträden

1. Ordinarie sammanträde med förtroenderådet hålles en gång varje år före juni månads utgång vid tid, som av styrelsen bestämmes. Vid detta sammanträde skall förtroenderådet inom sig utse ordförande och vice ordförande, samt efter det att förvaltnings- och revisionsberättelserna föredragits, fastställa balansräkning för förbundet, besluta om ansvarsfrihet för styrelsen samt förrätta val av styrelse och revisorer. Andra frågor få upptagas endast om de uttryckligen angivits i kallelsen eller står i omedelbart samband med annat vid sammanträdet handlagt ärende.

Ledamot av förtroenderådet är berättigad att få ärende hänskjutet till prövning vid ordinarie förtroenderådssammanträde, om han hos styrelsen skriftligt framställt yrkande om detta minst en vecka före sammanträdet.

2. Extra sammanträde med förtroenderådet skall utlysas, när styrelsen finner så behövt eller då ledamöter av förtroenderådet till ett antal, motsvarande minst 1/5 av samtliga ledamöter, gör framställning härom hos styrelsen. Vid extra sammanträde få ej andra ärenden förekomma än de som angivits i kallelsen eller står i omedelbart samband med sådant ärende.

3. Kallelse till förtroenderådssammanträde utfärdas av styrelsen minst tre veckor före ordinarie förtroenderådssammanträde samt minst en vecka före annat förtroenderådssammanträde.

4. Ledamot av förtroenderådet får vid förtroenderådssammanträdet företrädas endast av annan ledamot. Vid omröstning i förtroenderådet äger varje ledamot en röst. Såsom sammanträdet beslut gällar, såvida icke annorlunda bestämmes i dessa stadgar, den mening, för vilken de

flesta rösterna avgivits. Vid lika röstetal avgöres fråga rörande val genom lottning, medan för övriga frågor den mening gällar, som biträdes av ordföranden.

§ 6. Styrelsen

Styrelsen, som har sitt säte i Stockholm, består av ordförande, vice ordförande samt ytterligare högst åtta ledamöter. Ordföranden i styrelsen utses av förtroenderådet. Styrelsens ledamöter väljes vid ordinarie förtroenderådssammanträde för tiden t.o.m. nästkommande ordinarie förtroenderådssammanträde. Förbundets verkställande direktör utses av styrelsen och är självskriven ledamot av denna.

Förtroenderådets ordförande skall genom kallelse till styrelsens sammanträden beredas tillfälle att närvara vid dessa.

Av förtroenderådet vald styrelseledamot kan genom beslut av förtroenderådet skiljas från sitt uppdrag även om den tid, för vilken han blivit vald, ej gått till ända.

Styrelsen är beslutsför, när samtliga ledamöter kallats och minst halva antalet är tillstädes. Vid omröstning gäller den mening, om vilken mer än halva antalet röster förenat sig, eller, vid lika röstetal, den mening, som biträts av den vid sammanträdet fungerande ordföranden. Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll, upptagande alla ärenden som förekommit och de beslut som fattats.

§ 7. Revision

För granskning av styrelsens förvaltning och förbundets räkenskaper utses årligen vid ordinarie förtroenderådssammanträde för tiden till nästa ordinarie förtroenderådssammanträde två revisorer varav minst en auktoriserad samt två suppleanter för dessa.

§ 8. Räkenskaper

Förbundets räkenskaper skall per den 31 december varje år sammanföras i ett fullständigt bokslut.

Senast den 1 mars påföljande år skall räkenskaperna med tillhörande handlingar samt av styrelsen avgiven förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning för senaste räkenskapsåret överlämnas till revisorerna för granskning. Revisorerna skall avgiva skriftlig berättelse över sin granskning, vari de bestämt tillstyrker eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsen. Berättelsen skall årligen inlämnas till styrelsen före den 30 april.

Förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen skall genom styrelsens försorg tillställas förtroenderådets medlemmar senast i samband med kallelsen till ordinarie förtroenderådssammanträde.

§ 9. Stadgeändring

För ändring av dessa stadgar fordras enhälligt beslut av förtroenderådets samtliga ledamöter eller att beslut om sådan ändring fattats av förtroenderådet vid två på varandra följande sammanträden, därav minst ett ordinarie och att beslutet vid det sammanträdet, som hålles sist, biträdes av minst 3/4 av de röstande.

§ 10. Förbundets upplösning

Fråga om förbundets upplösning behandlas i samma ordning som fråga om stadgeändring. Dock fordras för sådant beslut vid andra sammanträdet en majoritet av 4/5 av de avgivna rösterna.

Om förbundet upplöses, skall samtliga dess tillgångar tillfalla förening, stiftelse eller institution, som har till huvudsakligt ändamål att främja de syften, som angivits i 1. Beslut om medlens användning för sådant syfte skall fattas i samband med beslutet om förbundets upplösning.

Projektledning: Ulrika Stuart (redaktör), Jan-Olof Edberg, Pernilla Norlin,
Anna-Maria Nilsson, Christina Rosengren och Gabriella Stjärnborg.
Foto: Rolf Adlercreutz, Stig-Göran Nilsson, Claes Löfgren, Stenssons bilder,
Christian Thörnqvist, Louise Berg-Pouron, Johanna Laurin, Allan Seppa m fl
Original: West Studios. Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri, 2003.

SNS – Studieförbundet Näringsliv och Samhälle – är ett fristående nätverk av ledande beslutsfattare i privat och offentlig sektor med engagemang i svensk samhällsutveckling. Syftet är att skapa underlag för rationella beslut i viktiga samhällsfrågor genom forskning och debatt.

SNS

- bedriver tillämpad samhällsforskning i samspel mellan ledande akademiker och högre chefer i privat och offentlig sektor
- publicerar forskningsrapporter, debattböcker och läroböcker på eget förlag
- arrangerar konferenser, kurser, seminarier och lokala möten under medverkan av forskare, företagsledare, myndighetschefer, politiker, intresseföreträdare, publicister och andra opinionsbildare
- samarbetar med universitet, högskolor och forskningsorganisationer i Sverige och utlandet samt med ett tiotal systerorganisationer världen över
- är en allmännyttig ideell förening som står fri från politiska partier och intresseorganisationer
- har 4 000 medlemmar, och lokalgrupper på ett fyrtiotal orter, i Sverige och utomlands
- har sitt kansli i Stockholm med 35 anställda, varav ett tiotal med forskarbakgrund
- finansieras genom medlemsavgifter, forskningsanslag, bokförsäljning och konferensavgifter samt genom årsavgifter från företag, myndigheter och organisationer
- grundades 1948 av enskilda personer i svenskt näringsliv med intresse för samhällsfrågor.

Studieförbundet Näringsliv
och Samhälle

Sköldungagatan 1–2,
Box 5629, 114 86 Stockholm
Telefon: 08-507 025 00
Fax: 08-507 025 15
E-post: info@sns.se
Webbplats: www.sns.se